zapik

NOV '12 | KŠK KLUB ŠTUDENTOV KRANJ

brezplačna revija za študente in dijake

Intervju:
dr. Damijan Miklavčič

Raziskujemo:
Na kosilo v trgovski center

Fotoreportaža:
Poplave na Gorenjskem

nova rubrika:
Kulturšok

NAPOVEDNIK KLUBA ŠTUDENTOV KRANJ

KLUB ŠTUDENTOV KRANJ

ŠPORT

20. in 21. november 2012, torek in sreda
Šport na velikem zaslonu – Liga prvakov
20.45, KluBar, vstopnine ni.

23. november 2012, petek
Športni pogovor z Gregom Žemljo, najboljšim slovenskim tenisačem
Mestna knjižnica Kranj, 18.00, vstopnine ni.

24. november 2012, sobota
Planinski izlet: Kras in spodmoli
Ob 7.00 izpred centra Sloga, izlet je brezplačen, prijave na sport@ksk.si.

24. november 2012, sobota
Badminton turnir
9.30, RC Vogu (Sp. Besnica), za člane KŠK 4 €, za nečlane 8 €, dodatne informacije: badminton@ksk.si. Bogate nagrade!

25. november 2012, nedelja
Tarok – 2. turnir
17.00, Rock bar – Down Town, člani KŠK 1 €, ostali 2 €.

1. december 2012, sobota
KŠK poker liga – 3. turnir
14.00, KluBar, predprijave na Info točki KŠK, za člane KŠK 4 €, za nečlane 7 €, praktične nagrade za najboljše!

4. in 5. december 2012, torek in sreda
Šport na velikem zaslonu – Liga prvakov
20.45, KluBar, vstopnine ni.

KULTURA

18. november 2012, nedelja
Potopisni večeri – Indijska Himalaja: Ladak in Kašmir
19.30, KluBar, predaval bo Andrej Gazvoda, vstopnine ni.

21. november 2012, sreda
Filmski večer: Dr. No
20.00, prostori Kluba študentov Kranj, brezplačno za člane KŠK. Posvetili se bomo 50-letnici Jamesa Bonda in pogledali prvi film o njem, v katerem blesti Sean Connery.

24. november 2012, sobota
Glasbeni tematski večeri – Ex Yu Rock
21.00, Rock bar – Down Town, prisluhnili bomo nostalgičnim yu rock uspešnicam, vstopnine ni.

25. november 2012, nedelja
Ustvarjalne delavnice – Doma narejeni izdelki za nego telesa
18.00, prostori Kluba študentov Kranj, člani KŠK brezplačno, ostali 2 €. Prijave na anja.kert@ksk.si do 23. 11. 2012.

1. december 2012, sobota
Cikel umetniških projektov – 3D umetnost
Drugi projekt v ciklu umetniških projektov bo potekal v mesecu decembru, prijave do 1. decembra na anja.cuhalev@ksk.si. Udeležba je brezplačna.

8. december 2012, sobota
Glasbeni tematski večeri – Hillbilly night
21.00, Rock bar – Down Town. Tematski večer, posvečen country glasbi in "redneck" zvokom z ameriškega juga. Prisluhnili bomo poskočni glasbi in inštrumentom, kot sta banjo in violina. Dress code: srajce, klobuki, škornji. Vstop prost.

9. december 2012, nedelja
Ustvarjalne delavnice – Novoletni okraski, ki se svetijo v temi
18.00, prostori Kluba študentov Kranj, člani KŠK brezplačno, ostali 2 €. Prijave na anja.kert@ksk.si do 7. 12. 2012.

SOCIALA IN ZDRAVSTVO

18. november 2012, nedelja
Delavnica naravne kozmetike
16.00–20.00, Biotehniški center Naklo, za člane KŠK 25 €, za ostale 36 €, prijave na Info točki KŠK.

26. november 2012, ponedeljek
Delavnica – Tehnike učenja
9-urni tečaj ob ponedeljkih,18.00–21.00, Gimnazija Kranj, člani KŠK 5 €, nečlani10 €, Info: sociala@ksk.si, prijave na Info točki KŠK.

1. december 2012, sobota
Stojnica – Svetovni dan boja proti AIDS-u
9.00–14.00, Maistrov trg, delili bomo rdeče pentljice, kondome in osveščali o nevarnosti okužbe z virusom HIV.

IZOBRAŽEVANJE

19. november 2012, ponedeljek
Tečaj capoeire
Tečaj capoeire, vsak ponedeljek od 19.30 do 21.30 na OŠ France Prešeren. Člani KŠK 20 €/mesec, nečlani 30 €/mesec.

19. november 2012, ponedeljek
Tečaj Photoshopa
4-tedenski tečaj Photoshopa, ki poteka enkrat tedensko ob ponedeljkih od 17.00 do 20.00 v OpenLabu. Cena za člane KŠK in Openlaba 20 €, ostali 30 €. Prijave na Info točki KŠK, Slovenski trg 3.

23. november 2012, petek
Družabni plesi
Enkrat tedensko ob petkih, od 18.30 do 20.00. Tečaj poteka v Čirčah (modno šiviljstvo Špela, zraven picerije Tonač). Člani KŠK 25 €, ostali 30 €. Vabljeni!

24. november 2012, sobota
Ekskurzija v München
Ogled tehniškega muzeja, razgled z enega najvišjih stolpov v Evropi, ogled BMW Welt, člani KŠK 15 €, ostali 20 €, prijave na Info točki KŠK.

4. december 2012, torek
Cisco omrežna akademija
2-mesečna predavanja enkrat tedensko po 4 ure v OpenLabu, od 16.00 do 20.00. Cena za člane KŠK 50 €, nečlane 60 €. Po usposabljanju pridobljen svetovno priznan certifikat. Prijave na Info točki KŠK. Tečaj izveden ob prijavi minimalno 12 udeležencev

7. december 2012, petek
Začetni tečaj risanja, slikanja in oblikovanja
12-tedenski tečaj, ki poteka enkrat tedensko ob petkih, od 16.30 do 18.45 na Gimnaziji Kranj, cena za člane KŠK: 170 €, za nečlane 220 €, prijave na Info točki KŠK.

zapik

brezplačna revija za študente in dijake

Naslovnica:
Oto Žan

Odgovorna urednica:
Mojca Jagodic
zapik@ksk.si

Tehnična urednica:
Sandra Kert

Oblikovanje:
Jure Vukovič,
www.creatizem.si

Avtorji prispevkov:
Petra Ajdovec
Anja Babič
Urša Bajželj
Jan Grilc
Mojca Jagodic
Urša Kunstelj
Christian Pavuna
Žan Sadar
Pina Sadar
Luka Stare
Mihael Šorli
Maja Šter
Barbara Zupanc
Žiga Žužek

Urednik fotografije:
Oto Žan

Križanka:
Mateja Novak Kukovič

Izdajatelj:
Klub študentov Kranj

Tisk:
Tiskarna Littera Picta

Trženje:
trzenje@ksk.si

Naklada:
3000 izvodov

www.zapik.si

#21

Sivi november nikomur ne diši preveč, z izjemo tistih, ki novembra praznujejo rojstni dan, martinovo ali kak drug osebni jubilej. Najlažje ga je prebroditi tako, da ignorirate dejstvo, da je še temno, ko se zjutraj odpravljate od doma, in spet temno, ko se vrnete domov. Zamotite se z drugimi stvarmi. Če še nimate dovolj seminarskih nalog, kontrolk, kolokvijev in izpitov, priporočam kakšen tečaj ali delavnico (za idejo odklikajte na www.ksk.si), dobro knjigo ali film; da vas turobni dnevi ne izmozgajo preveč, pa nujno ne pozabite tudi na rekreacijo.

Sivino boste lahko nekaj uric preganjali tudi z novembrskim Zapikom, v katerem smo se pogovarjali z dr. Damijanom Miklavčičem, ki proučuje vpliv elektrotokov na biološke sisteme, predvsem, ali je možno z električnimi impulzi zdraviti raka, več na straneh 8–10. Raziskovali smo, v katerem trgovskem centru študent najboljše jé, na obisku smo bili v Zavetišču za brezdomce Kranj, pripravili pa smo tudi novo rubriko Kulturšok, kjer soočamo doživetja Slovencev v tujini in tujcev v Sloveniji.

Čim bolj pisane dni vam želim …

Mojca Jagodic, *odgovorna urednica*
zapik@ksk.si

KAZALO

KLUBOVANJE
Capoeira in družabni plesi ... 4
Planinski izlet: Kras in spodmoli ... 4
Cikel umetniških projektov: 3D umetnost ... 4
Filmski večeri ... 4
Mlade mamice – pomoč za mlade družine ... 5
Ustvarjalne delavnice – Doma narejeni izdelki za nego telesa ... 5
Športni pogovor z Gregom Žemljo, najboljšim slovenskim tenisačem ... 5

ZAPIKOVA ŠTAFETA
Zakaj ne poslušam komercialnih radijskih postaj? ... 6

AJDOVA POLJA
Vozi me avtobus v daljave ... 7

INTERVJU
dr. Damijan Miklavčič ... 8

OSIŠČE
Na obisku v Zavetišču za brezdomce Kranj ... 12

RAZISKUJEMO
Na kosilo v trgovski center ... 14

AKTUALNO
ŠOS-ov predlog novega sistema štipendiranja ... 16

POPRAVLJAJMO VEJICE
Slaven Steven Seagal ... 17

TO JE KRANJ!
Družina na poti do srca ... 18

ZAPIK.SI
MLADINSKI SPLETNI PORTAL ZAPIK.SI ... 39

FOTOREPORTAŽA
Poplave na Gorenjskem ... 20

KULTURŠOK
Kulturni šoki na robu Evrope ... 22

ŠVIC
Klemen Šturm – bog na levem boku ... 24

ŠTUDELO
Študelo: receptorka v hotelu ... 25

USTVARJALNICA
Handmade by Jana Troha ... 26

e-ZAPIK
Svet desetih palcev ... 27

ZAPIKOV FUTR
Jajčni sendvič ... 28
Jabolčna marmelada s korenčkom ... 29

EKSTRA
Rabljeno, predelano, reciklirano – novo »in« ... 30

RECENZIJE
Pero Lovšin – Za spremembo ... 32
Časovna zanka (Looper) ... 32

KULT(UR)NO
TV-serija: Uredništvo (The Newsroom) ... 33
Knjiga: Petra Soukupová – Morje ... 33

TEST
Idealni hišni ljubljenček ... 35
Nagradna križanka ... 36
Za luno ... 37
Koncertni napovednik ... 38
Fotogalerija ... 39

Zapik se lahko znajde tudi v tvojem poštnem nabiralniku. Brezplačno ga lahko naročiš na dom prek: **www.zapik.si/zapik/narocilnica**.

ŠKIS Zveza študentskih klubov Slovenije

MESTNA OBČINA KRANJ

Capoeira in družabni plesi

Um, telo in ritem. Te glavne tri sestavine so recept za brazilski bojni ples capoeira, ki se ga lahko naučite tudi vi, ne glede na vašo starost in fizično pripravljenost. Na tečaj, ki se začne v ponedeljek, 19. novembra, in bo potekal **vsak ponedeljek od 19.30 do 21.30 na Osnovni šoli Franceta Prešerna**, se lahko prijavite na Info točki KŠK. Cena za člane KŠK znaša 20 €/mesec, za nečlane pa 30 €/mesec.

Za tiste, ki bi se raje zavrteli v paru, smo pripravili **tečaj družabnih plesov**. Naučili se bomo cha cha cha, valček, tango, disco fox, foxtrot in preostale plese, ki jih lahko uporabljate vedno in povsod. Potekal bo **vsak petek od 18.30 do 21.00 v Čirčah**, v spodnjih prostorih modnega šiviljstva Špela. Začnemo v petek, 23. novembra. Cena za člane KŠK je 25 €/mesec, za nečlane 30 €/mesec.

Planinski izlet: Kras in spodmoli

Ko pri nas že stiska zima, se je odlično odpraviti na pot na Primorsko. Tam narava dobi čisto svojo barvo in tako občudujemo jesen v mediteranskem okolju. Na izlet se bomo odpravili v **soboto, 24. novembra**, ob 7h zjutraj izpred centra Sloga.

Pot nas bo po primorski avtocesti vodila do vasi Sočerga, ki je na višini 304 metrov nad morjem in ima 64 prebivalcev. Posebnost te vasi so spodmoli – ušesa Istre ali istrijanska uha. Tukaj je tudi slap Veli vir, ki je visok 8 metrov. Priča bomo dvema pojavoma – kraški svet zamenja mediteranskega, apnenec zamenjajo flišna tla in tako dobi pokrajina novo podobo in ravno to bomo raziskovali mi. Pohod spada med lažje, vendar bo vseeno potreben varen korak. S seboj imejte dobre čevlje, pohodne palice, planinsko izkaznico, hrano in pijačo iz nahrbtnika, za občudovanje razgledov pa lahko tudi daljnogled. Izlet je brezplačen, med seboj si bomo razdelili zgolj stroške prevoza. **Prijave zbiramo na sport@ksk.si.**

Cikel umetniških projektov: 3D umetnost

Tokrat se bomo v okviru cikla umetniških projektov posvetili 3D umetnosti. Modeliranje z glino ter delo z mavcem sta v ospredju za vse navdušence kipov, kiparstva, reliefov in nasploh vsega, povezanega s 3D. Obdelali bomo različne faze, od izdelave konstrukcije do modeliranja in po možnosti na koncu izdelavo kalupov ter tudi odlitkov. Če te torej mika izdelava 3D izdelka, pa naj bo to portret, pepelnik ali pa abstraktna skulptura, se nam pridruži. **Prijave zbiramo do 1. decembra na anja.cuhalev@ksk.si.**

Filmski večeri

Vse ljubitelje sedme umetnosti vsako drugo sredo ob 20h vabimo v prostore Kluba študentov Kranj (Slovenski trg 3), kjer bomo v prijetni družbi uživali ob gledanju filmov najrazličnejših žanrov.

Ker letos praznujemo 50. obletnico agenta 007, bo prvi večer, ki bo na sporedu **21. novembra ob 20h**, posvečen prav njemu. Ogledali si bomo prvi film Bondove franšize: Dr. No. James Bond, ki ga upodablja šarmantni Sean Connery, se odpravi na Jamajko raziskovat smrt britanskega agenta. Sledi ga pripeljejo do glavnega zlobneža, Dr. No, ki je oživel v podobi Josepha Wisemana. S platna nas bo zapeljevala privlačna Honey Ryder, Bondovo dekle, v katero se je več kot prepričljivo prelevila Ursula Andress.

Ogled filma je za člane Kluba študentov Kranj brezplačen – nujno pa je treba predložiti veljavno člansko izkaznico.

Mlade mamice – pomoč za mlade družine

Tudi letos nismo pozabili na tradicionalni dobrodelni projekt Mlade mamice, s katerim pomagamo študentskim in dijaškim družinam. Na razpis, ki letos poteka že 16. leto zapored, se lahko prijavijo vsi dijaki, dijakinje, študenti in študentke starši, ki imajo **status, niso zaposleni**, so postali člani KŠK pred 1. oktobrom 2012 ter imajo **stalno prebivališče v občinah Kranj, Šenčur, Cerklje na Gorenjskem, Naklo, Preddvor ali Jezersko**, na razpis pa lahko prijavite otroke, rojene od 1. 1. 2002 dalje.

Prijavo morate **osebno ali po pošti** oddati na Klub študentov Kranj, Slovenski trg 3, 4000 Kranj najkasneje do vključno **četrtka, 29. novembra 2012**. Izpolnjeni **prijavnici**, ki jo lahko najdete na spletni strani KŠK, morate dodati **kopijo izpiska iz otrokove rojstne knjige** (če ste noseči, dodate prijavnici zdravniško potrdilo o nosečnosti, kjer je razviden tudi predviden datum poroda), redni študenti morate priložiti **izjavo o nezaposlenosti** iz Zavoda za zaposlovanje, izredni pa **izpis iz osebnih zavarovanj**, ki ga lahko pridobite na Zavodu za zdravstveno varstvo. Vse kandidate, ki bodo poslali nepopolne prijave, bomo v roku 8 dni od odpiranja prijav pisno pozvali k dopolnitvi. V primeru, da je kandidat ne bo dopolnil v skladu s pozivom, bomo prijavo s sklepom zavrgli.

Za mlade družine smo v sklopu projekta pripravili pester program. V prazničnem decembru bomo organizirali **obisk Dedka Mraza in obdarovanje otrok**. Za nosečnice in mlade mamice z malčki bo možen obisk **delavnice refleksoterapije**. Pripravili bomo tudi družinsko **ustvarjalno delavnico**, v sredini marca pa se bomo odpravili na **izlet v živalski vrt**. Konec marca bo potekala **zaključna prireditev**, kjer boste starši dobili vrednostne bone, malčki pa se bodo zabavali ob prijetnem otroškem programu. Vse dodatne informacije lahko dobite na mlade.mamice@ksk.si.

Ustvarjalne delavnice – Doma narejeni izdelki za nego telesa

Na področju ustvarjanja bo tokrat na svoj račun prišel nežnejši spol. Predvsem tista dekleta, ki nikoli ne najdejo primernih izdelkov na trgovskih policah ali pa tista, ki vedno znova tarnajo, da morajo za nego obraza, dlani ali nog vedno odšteti celo premoženje. Seveda se nam lahko pridružite tudi fantje, ki še vedno nimate ideje, kaj bi svoji boljši polovici podarili za božične praznike. Ta konec meseca se boste lahko sami preizkusili v izdelovanju odstranjevalca mozoljev, pilinga za roke in obraz, mešanice za nego nohtov, tonika in kopalne soli. S seboj prinesite vsaj 4 lončke, da boste izdelke lahko odnesli domov, in eno manjšo brisačo.

Pridružite se nam **v nedeljo, 25. novembra**, ob 18h v prostorih KŠK. Delavnice se lahko člani KŠK udeležite **brezplačno**, vsi drugi pa boste za ustvarjanje odšteli 2 €. Da ne boste ostali brez svojih izdelkov, se do **23. novembra prijavite na anja.kert@ksk.si**.

Pozorno spremljajte podrobnosti na www.ksk.si, da ne boste **8. decembra** zamudili **oblikovanja novoletnih okraskov, ki se svetijo v temi ali pa zavijanja božičnih in novoletnih daril** v nedeljo, 23. decembra.

Športni pogovor z Gregom Žemljo, najboljšim slovenskim tenisačem

V **petek, 23. novembra**, vas ob 18h vabimo v Mestno knjižnico Kranj na pogovor z Gregom Žemljo, najboljšim slovenskim tenisačem. 26-letni Žirovčan je v otroških letih igranje tenisa kombiniral s smučanjem, nato pa se pri 10 letih povsem posvetil tenisu. V dosedanji karieri je osvojil 5 turnirjev serije Challenger posamično in enega v dvojicah. Največji uspeh pa je dosegel letošnjo jesen, ko je kot **prvi igralec v zgodovini našega tenisa premagal tenisača iz elitne deseterice**, se uvrstil v finale ATP turnirja, zaigral v tretjem krogu grand slam turnirjev in **se zavihtel med elitno petdeseterico**. Pogovor bo potekal v dvorani v prvem nadstropju, vstopnine ni.

Ekskurzija v München

Ogled tehniškega muzeja, BMW Welt in razgled z enega najvišjih stolpov v Evropi

Odhod:
- sobota, 24. november, ob 4h zjutraj
- iz nakupovalnega centra Supernova

Cena:
- **člani KŠK 20 €**
- nečlani 30 €

Prijave na Info točki KŠK!

Zakaj ne poslušam komercialnih radijskih postaj?

Sprva sem želel naslov posplošiti, torej, zakaj ne poslušam radia, a sem po razmisleku ugotovil, da nekatere radijske postaje nekako ne spadajo v kontekst tega, kar želim s tem zapisom povedati.

Včasih rad prižgem radio (tako ali tako je vsaj v avto zelo uporaben, kar se tiče prometnih informacij – še dobro, da obstaja opcija, ko te na kaj opozorijo med poslušanjem CD-ja), a po navadi na mojem radijskem sprejemniku lahko slišite Radio SI (Slovenia International), ki me je že večkrat pozitivno presenetil z izborom glasbe, ki jo težko slišimo kje drugje. No, včasih preklopim tudi na Val 202, po navadi se to zgodi, kadar poteka kakšna pomembna košarkarska ali nogometna tekma ter pozimi smučanje.

Komercialne radijske postaje mi res niso najbolj pri srcu. Dobro, pustimo subjektivni glasbeni okus, saj mi komercialna in pop glasba nista najbolj všeč. Večina bi rekla, naj tem mnogim radijskim postajam dam vsaj malo priložnosti, saj se večina izmed njih hvali, da je na njihovem seznamu predvajanja tudi ogromno dobrega, starega rocka (točno, prav v zvezi s to besedno zvezo sem nazadnje slišal oglas). To bi mi pa menda moralo biti všeč, kajne? A kaj, ko se prepogosto zgodi, da moj in njihov pojem 'stari dobri rock' v večini primerov ne pomenita istih stvari. Za moje pojme to ni ravno vrtenje nekaterih muh enodnevnic iz osemdesetih, ko je bil v modi že bolj disko kot rock.

Še bolj me razočara, ko v enem tednu lahko sedemkrat (če ne večkrat) slišim en in isti komad. Mogoče je v ponedeljek še super, a v petek popoldne, ko ga slišim že petič tisti teden, ne več. In zelo ozek izbor 'starih rockerskih komadov', ki se sploh vrtijo. Saj ne rečem, Sweet Child O'Mine je vrhunska pesem, a Guns'N'Roses imajo poleg nje še mnogo vrhunskih pesmi. Enako velja tudi za slovenske izvajalce. Pa saj Niet v svoji zgodovini niso posneli le Lepega dneva za smrt in tudi skupina Mi2 ima še kakšen drug komad poleg vsem znanih Toplic. Da ne govorim o tem, ko radijski voditelj z vsem možnim navdušenjem tega sveta napove, da bomo slišali vrhunsko pesem skupine Status Quo, potem pa sledi In The Army Now, ki v originalu sploh ni njihova pesem. Saj vem, včasih sem preveč naiven in mislim, da bo kdaj bolje.

Pa če bi bilo to vsaj vse. Dobro, vsaj kdaj slišiš komad, ki ti je všeč. Naj vas sedaj spomnim na čas, ko sedite v avtu in poslušate radio. Napovedovalec z istim navdušenjem, ki je bil omenjen že prej, napove, da bomo lahko slišali uspešnico skupine Guns'N'Roses November Rain. Opa, še en njihov komad so našli! Poslušate komad, si predstavljate Axla Rosea, kako v videospotu nadene prstan svoji nevesti in tako naprej. Presenečenje, ko slišite prvi kitarski solo. Super, vse v redu, in ko se že pripravljate na vrhunec komada, ga kar naenkrat enostavno zmanjka. Kaj za vraga je sedaj to?

Dobrodošli na komercialnem radiu. Enako se zgodi s pesmijo Sweet Child O'Mine, če omenim samo najbolj pogosti dve. Pa še kakšno bi lahko našel. Recimo Wish You Were Here skupine Pink Floyd, ki sem jo že imel čast slišati na radiu, čeprav v skrajšani različici. In da omenim še najbolj boleči izkušnji: Hotel California skupine Eagles in Sweet Home Alabama skupine Lynyrd Skynyrd.

V tistem času in v takratnem rockerskem stilu je bil solo kitarist božanstvo, njegov kitarski solo pa umetnina in ključni del pesmi. Zato je bolje, da takšnih pesmi raje ne vrtite, kot pa da jih skrajšate.

Nekako se trudim razumeti, da komadi, ki se vrtijo na radijskih postajah, ne smejo biti daljši od določenega števila minut, treba je namreč najti čas za oglaševalce, a dragi radijci, rad bi, da vi razumete, s kakšnim namenom so bile omenjene pesmi napisane. Prav gotovo ne zato, da bi bile skrajšane na radiu. V tistem času in v takratnem rockerskem stilu je bil solo kitarist božanstvo, njegov kitarski solo pa umetnina in ključni del pesmi. Zato je bolje, da takšnih pesmi raje ne vrtite, kot pa da jih skrajšate. Poslušalci, ki jim je takšna pesem všeč, bi jo radi slišali v celoti, ne v skrajšanem odmerku. Ostalim pa tako ali tako ne pomeni veliko.

Zato ne poslušam komercialnih radijskih postaj. In hvala Radiu SI, da v soboto popoldne zavrti Best Of You skupine Foo Fighters. Vse neizmerno spoštovanje pa tudi neznani hrvaški radijski postaji, na kateri sem nekoč slišal Shine On You Crazy Diamond skupine Pink Floyd v vsej svoji enajstminutni veličini.

Luka Stare

Vozi me avtobus v daljave

Minil je dober mesec, odkar sem z odprtimi rokami sprejela vladno darilo hirajočemu narodu in se podala na bleščeče modre avtobuse.

Denarnica je kar predla od ugodja, ko sem na avtobusni postaji v Kranju približno pol ure čakala v vrsti za nakup subvencionirane mesečne karte, nato pa slavnostno izvlekla moder evrski bankovec in si priskrbela neomejeno mesečno šviganje v prestolnico in nazaj. Prijazna uslužbenka, relativno hiter postopek z nekaj fotokopijami, žigi in že sem bila na poti v Ljubljano.

Avtobusna postaja Ljubljana, osma ura jutranja. Mladih dandanes ni več na ulicah, ker vsi stojijo v vrsti in čakajo na mesečno vozovnico za »trolo«. Vedela sem, da bo slej ko prej treba ugrizniti v kislo jabolko, zato sem se civilizirano postavila na konec dolge vrste in priklicala potrpežljivega človeka v sebi. Kot se za malo mesto spodobi, mi ni ušlo nekaj naključnih srečanj s prijatelji, znanci in sošolkami, s katerimi smo izmenjali nekaj puhlic v stilu: »Res je gužva, bla bla bla, trpimo v teh vrstah ...« Po približno 80 minutah izgubljenega življenja je nastopil moj čas za srečanje z uradno osebo Ljubljanskega potniškega prometa. Uspelo mi je! Predložitev potrebnih papirjev, mini boj uslužbenke z računalnikom in izročitev Urba... Ne. V roke mi je potisnila mizeren roza (dodaten udarec) listič in me obvestila, da bo moja Urbana pripravljena v roku enega tedna. »Aha, potem se lahko s tem listkom vseeno vozim z avtobusom,« sem naglas sklepala. »Ne ne, dokler nimate Urbane, nimate subvencioniranega mestnega prevoza,« mi je odvrnila uslužbenka in srce se mi je strgalo na kose. Iz golega protesta (pa tudi zaradi stiskaštva) sem nato še cel teden pešačila po Ljubljani in bentila nad periferno lokacijo moje fakultete.

Življenje me je blagoslovilo s stalnim bivališčem v prelestnem Šenčurju, zato se moje vsakodnevno romanje prične na postaji pred vaško pošto okoli pol sedme ure zjutraj, kjer lahko najdemo nekaj delno do pretežno polomljenih klopic, plakatov z vabili na razne Skaterje, martinovanja z Navihankami in pohode Turističnega društva, streho, koš za smeti in trume predstavnikov dijaške populacije.

Ker se zjutraj ne govori, ampak grdo gleda in spi v stoje, se od sveta distanciram s svojim preljubim predvajalnikom glasbe. Čas, namenjen tranzitu, je odličen za preposlušanje novih albumov in vsesplošno širjenje glasbenih obzorij. Prvo polovico meseca je tako v mojih ušesih donel venček francoskih rap komadov (ker ni lepšega kot par jeznih alžirskih priseljencev, ki te že pred prvim dnevnim obrokom osveščajo o krivičnosti tega sveta), nato pa sem presedlala na svetobolne severnjaške štiklce. Kadar mi je še posebej dolgčas, na plano privlečem pisano besedo. Življenje na avtobusu me je namreč iz že tako zagretega bralca spremenilo v stroj za požiranje najrazličnejših besedil – skript za faks, plehkih romanov, resnih romanov, reklamnih sporočil, strokovne literature, revij in mobilnega Facebooka.

V Kranju moram prestopiti na avtobus, ki vozi proti meglenemu mestu. Medtem ko se dremavo zvijam po svojem sedežu, se mi smilijo vsi, ki na avtobus vstopajo od Stražišča dalje, saj po novem obstaja velika verjetnost, da bodo vso pot do Ljubljane premagali v navpičnem položaju. Število potnikov na avtobusih se je drastično povečalo in upamo lahko, da bodo prevozniki po začetnem kaosu sklenili glave in na vozni red dodali še nekaj avtobusov, vsaj v času največjega pretoka potnikov. To, da včasih skoraj zmanjka prostora še za tiste, ki se že tako ali tako nesrečno prestopajo na sredini avtobusa, ni le neprijetno, temveč tudi nevarno.

Življenje na avtobusu me je namreč iz že tako zagretega bralca spremenilo v stroj za požiranje najrazličnejših besedil – skript za faks, plehkih romanov, resnih romanov, reklamnih sporočil, strokovne literature, revij in mobilnega Facebooka.

Prvi mesec nomadstva je za mano in mesečno bilanco bi lahko ocenila kot delno uspešno. Nekoliko kaotičnemu, predvsem pa dolgotrajnemu pridobivanju voznih kart sem se v novembru izognila s hitrim nakupom ob izteku oktobra, kar pa se same vožnje tiče, predvsem upam na uvedbo kakšnega dodatnega avtobusa na relaciji Kranj–Ljubljana (tako da mi ne bo več treba jokajoče vpiti v nebo, zakaj se je v Kranj peljalo že nešteto avtobusov Veolie, jaz pa še vedno strašim po Ljubljani).

Petra Ajdovec

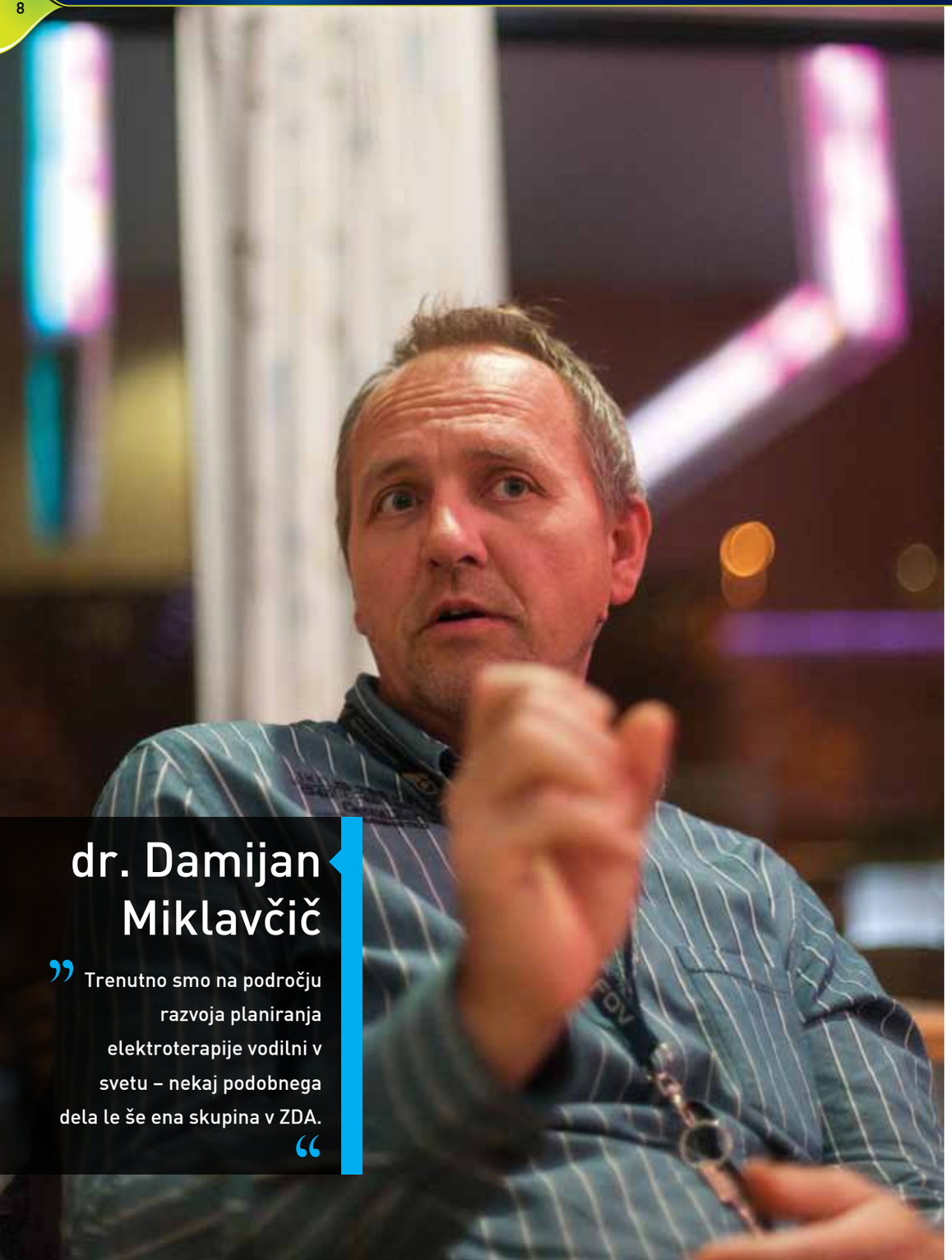

dr. Damijan Miklavčič

„Trenutno smo na področju razvoja planiranja elektroterapije vodilni v svetu – nekaj podobnega dela le še ena skupina v ZDA.“

»Redke stvari drastično spremenijo medicino.«

Dr. Damijan Miklavčič je redni profesor na Fakulteti za elektrotehniko na Univerzi v Ljubljani, predstojnik Laboratorija za biokibernetiko in predstojnik Katedre za biomedicinsko tehniko. Že v študentskih letih je prejel fakultetno Prešernovo nagrado, znanstveno kariero pa so zaznamovali mnogi dosežki. Z ambasadorjem znanosti Republike Slovenije in vitezom Akademskih palm Francoske republike smo se o njegovem delu in problemih mladih pogovarjali v Kranju, kjer tudi sicer živi.

Trendi v šolstvu se počasi spreminjajo in vse več mladih se odloča za študij tehnike, naravoslovja. Kaj menite o izbiri študijske usmeritve mladih?

Da vse več mladih izbira študij naravoslovno-tehniških smeri, je korak v pravo smer, vendar pa smo še daleč od tega, da bi večji delež dijakov izbral študij teh smeri. Menim, da je najbolje, da gredo mladi študirat tisto, kar jih veseli. Žal mi je za študente, ki ne študirajo tistega, kar jih veseli, temveč si od izbrane študijske smeri obetajo ugled, velike zaslužke, boljši družbeni položaj itd. Menim, da to ni pravi motiv, saj je lahko vsak študij težak, če se ga lotiš na pravi način. Trenutno je v Sloveniji ogromno družboslovnih kadrov, pravnikov, ekonomistov … Včasih se moraš premakniti v neko drugo okolje in stvari težko neseš s seboj. Najlažje s seboj neseš znanje, ki ni vezano na določeno območje. Bistvo je, da se odločiš za to, kar te veseli, posledično bo tvoje delo dobro. Ker pa je tvoje delo dobro, si lahko med najboljšimi. Trenutno potrebujemo več naravoslovcev, vendar se lahko ta trend čez 10 let obrne. Izobražujemo se za celo življenje, trendi pa se spreminjajo.

Kaj je elektroporacija in kaj elektrokemoterapija?

Elektroporacija je pojav, ki ga opazimo kot posledico izpostavitve celice električnemu polju, ki je dovolj visoko in traja dovolj časa. Čez membrano lahko nato prehajajo molekule, ki drugače nimajo mehanizmov za prehajanje (vodotopne molekule, molekule brez transportnih mehanizmov, receptorjev itd.). Besedo elektroporacija je skoval prof. Eberhard Neumann iz Univerze v Bielefeldu leta 1982. S sodelavci so dokazali, da je mogoče tuj gen vnesti v celico sesalcev in posledično pride do ekspresije gena in proizvodnje proteina. Že pred tem so delali poskuse s prepustnostjo celične membrane, vendar so se ukvarjali s tem, kaj se dogaja v celici in kaj celice izločajo. Niso pa poskušali v celico vnesti določenih snovi. Leta 1982 je torej uspel prvi poskus, pri katerem so z elektroporacijo vnesli snovi v celico. Leta 1987 sta Japonca Okino in Mohri odkrila, da pri izpostavitvi tumorja miši kratkim 5kV električnim pulzom in delovanju kemoterapevtika bleomicina dobita zanimive rezultate, ki pa jih še nista znala razložiti. Istočasno je v Parizu na Inštitutu Gustave Roussy v Parizu Lluis Mir s sodelavci sistematično preučeval prehajanje bleomicina preko membrane. Uporabil je elektroporacijo in ugotovil, da je pri elektroporaciji bleomicin 1.000 do 10.000-krat bolj učinkovit. Tako lahko uporabiš 1.000 do 10.000-krat manjšo koncentracijo kemoterapevtika in dosežeš enak učinek. Leta 1989 sem se udeležil svetovnega kongresa o raku v Hamburgu. Videl sem plakat o elektroporaciji in rezultate. Odločen sem bil pripeljati elektrokemoterapijo v Ljubljano. Iz tega je potem poleg terapije nastalo tudi veliko člankov, raziskav in doktoratov.

Žal mi je za študente, ki ne študirajo tistega, kar jih veseli, temveč si od izbrane študijske smeri obetajo ugled, velike zaslužke, boljši družbeni položaj itd.

Imeli ste znanstvene izsledke predkliničnih študij, ki ste jih nato želeli vpeljati v klinično rabo. Kakšen je proces?

Da smo elektrokemoterapijo začeli uporabljati v klinični praksi, je trajalo od začetka devetdesetih let pa do leta 2005 oziroma 2006. Takrat smo zaključili dva evropska projekta, kjer smo razvili napravo za elektroporacijo – Cliniporator in standardne postopke za zdravljenje kožnih in podkožnih metastaz oz. čvrstih tumorjev. Zdravnik na podlagi odločitvenega drevesa in specifike vsakega bolnika po potrebi uporabi elektrokemoterapijo. Lani je bilo zdravljenih 1500 bolnikov, letos pa so inštalirali napravo v 100. bolnišnico. Cliniporator izdeluje Italijansko podjetje Igea. Potrebovali smo podjetje, ki bi bilo sposobno vsaj desetletje vlagati nekaj milijonov evrov v razvoj. Ustanovitelj podjetja je dr. Ruggero Cadossi – takrat profesor na Univerzi v Modeni, ki je kasneje zapustil akademsko kariero in se posvetil podjetništvu. Podjetje, ki smo ga iskali, je moralo namreč imeti razumevanje za raziskave in poznati procese v raziskavah, po drugi strani pa je moralo imeti izkušnje z razvojem medicinskih naprav in biti pripravljeno vlagati veliko denarja v razvoj. Ker so imeli vse, smo lahko uspeli tako mi kot oni. Za razvoj naprave za klinično rabo potrebuješ popolnoma druga znanja kot pri predkliničnih raziskavah. Pri nas podjetništvo še nima »ta mladih«. Ni razvito. Imam kolege, profesorje, ki ustanavljajo podjetja na ameriških univerzah kot po tekočem traku. Tako pri intelektualni lastnini in vlaganju patentov smo pri nas še zelo zadaj.

Trenutno je Cliniporator v uporabi za zdravljenje obolenj na koži in v podkožju. Omenili ste, da bi se nekoč dalo zdraviti tumorje v notranjosti telesa brez kirurških rezov. Bo elektroporacija revolucionirala medicino?

Redke stvari drastično spremenijo medicino. Rentgen in magnetna resonanca sta bili morda edini dve. Začeli smo na metastazah na koži in pod kožo, ker je enostavno spremljati zdravljenje. Na nekaterih inštitutih po Evropi začenjamo z zdravljenjem čvrstih malignih tvorb na jetrih, sarkomov mehkih tkiv in osteolitičnih metastaz na kosteh. Na metastazah jeter se zaenkrat vedno dela pri odprti operaciji. V Veroni delajo na sarkomih mehkih tkiv in v Bologni na metastazah kosti, oboje pa izvajajo perkutano z vstavitvijo elektrod preko kože. Tehnološko to ni problematično, vendar pa je treba tehnologijo prilagoditi novi terapiji – treba je pripraviti plan terapije. Trenutno smo na področju razvoja planiranja elektroterapije vodilni v svetu – nekaj podobnega dela le še ena skupina v ZDA.

Kakšni so stranski učinki elektrokemoterapije?

Lahko pride do bolečine prehodnega značaja zaradi draženja živcev, mišic. Pri elektroporaciji dovedemo pulz, ki je sposoben celice depolarizirati, to vzdraži mišice in pride do njihove kontrakcije. Drugih stranskih učinkov pa ni. Stranske učinke ima sicer tudi vsak kemoterapevtik, vendar gre pri elektrokemoterapiji za manjše količine same učinkovine. Ko pa govorimo o elektrokemoterapiji tumorjev v globljih organih, sploh tistih, ki so blizu srca, moramo zagotoviti sinhronizacijo dovajanja pulzov s srčnim ritmom. Pulze moramo dovesti v času, ko srce ni občutljivo, da ne pride do trepetanja preddvorov ali prekatov.

V Hamburgu ste zagledali plakat in vedeli, da je to vaše področje. Kako mlad doktorski študent najde svojo pravo smer?

Ali so fantje iz skupine Siddharta vedno vedeli, da bodo dobri rock glasbeniki? Ali je Tina Maze že od nekdaj vedela, da bo svetovna špica alpskega smučanja? Nisem prepričan, da to kar veš. Nekateri že od malih nog vedo, da hočejo biti zdravniki, glasbeniki … Ko pa sem se prvič seznanil s to temo, sem preprosto vedel, da je to to. Opisal bi ga kot trenutek, ko vidiš neke rezultate in si rečeš, da je to prava stvar. Vedel sem, da moram elektrokemoterapijo prinesti v Ljubljano. Skupaj s kolegi, dr. Gregorjem Seršo in dr. Majo Čemažar ter nekaterimi kirurgi iz Onkološkega Inštituta v Ljubljani, nam je to uspelo v dobršni meri.

Elektroporacija je enostavna, seveda je potem veliko stvari treba preučiti, ampak princip je enostaven. Ljudje jo zelo dobro sprejemajo, ker jo razumejo. Če delajo ljudje tisto, kar razumejo, lahko to delajo na bistveno boljši način.

V Sloveniji imamo tudi šolo elektroporacije. V Ljubljano pripeljete najboljše strokovnjake in tudi študente z elitnih univerz. Kako vam to uspeva?

Pred leti sem bil prodekan za raziskovalno delo na Fakulteti za elektrotehniko in se ukvarjal s stvarmi, ki mi niso bile najbolj po volji. Ko sem vodil prenovo magistrskega študija na Fakulteti za elektrotehniko, sem se odločil, da bomo v Ljubljani ustanovili elektroporacijsko šolo. Poklical sem največje strokovnjake tega področja: dr. Mira, dr. Neumana, dr. Teissieja, dr. Serša in še nekatere druge in prišli so predavat k nam. Kasneje smo dodali tudi laboratorijske vaje. Predmet je seveda akreditiran. Začeli smo leta 2003, sedaj pa poteka ta predmet znotraj doktorskega študija Biomedicine na Univerzi v Ljubljani. Vsi, ki želijo kaj vedeti o elektroporaciji, pridejo k nam, saj je to trenutno najboljša šola na tem področju na svetu. Imeli smo že predavatelja in študente z Berkeleyja, naslednje leto pa pride predavatelj z MIT-ja.

Eden izmed ključnih problemov je v tem, da se bojimo elit. Bojimo se tistih, ki so dobri in prepogosto delimo denar na podlagi socialnih razmer. Ne znamo in ne upamo opraviti selekcije, ampak se raje skrivamo za povprečnostjo. Bojimo se tistih, ki so zelo dobri.

Kaj menite o odhajanju mladih izobraženih Slovencev v tujino?

S tem, da mladi hodijo v tujino, ni nič narobe. Jaz sem bil zunaj in moja družina z menoj. Problem je, če se ne moreš vrniti v domovino. Skrbi me to, da gredo mladi ven zato, ker doma nimajo priložnosti. Gredo ven z neko zamero, ne zato, da bi se nekaj novega naučili in se vrnili nazaj. S tem pa kot družba izgubljamo veliko. Menim, da je dodaten rez v visoko šolstvo in znanost velika napaka. Vlada se ne zaveda, da ravno najbolj občutljivi, in to so mladi, ne bodo uspeli dobiti denarja. Tisti, ki smo pri koritu, bomo zdržali in ostali tu. Šli pa bodo tisti, ki lahko gredo; tisti, ki nimajo ničesar izgubiti. Če so mladi v tujini dlje kot tri leta, se ne vrnejo nazaj. Tri leta pa minejo hitro. Vedno sem trdil, da je denarja za raziskave v Sloveniji dovolj. Eden izmed ključnih problemov je v tem, da se bojimo elit. Bojimo se tistih, ki so dobri in prepogosto delimo denar na podlagi socialnih razmer. Ne znamo in ne upamo opraviti selekcije, ampak se raje skrivamo za povprečnostjo. Bojimo se tistih, ki so zelo dobri.

Barbara Zupanc
Oto Žan

PRO ŠPORT

Prošport, živimo zdravo!

Fitnes

Technogym trenažerji v treh po sklopih ločenih prostorih, naprave za kardio vadbo, proste uteži…
Uredili smo tudi prostor za funkcionalni trening **(kettlebel, medicinke, elastike)…**
Izkušeni **osebni trenerji!**

Masaže in Depilacije

Savne

Za sprostitev duha, razstrupljanje telesa in povečanje odpornosti organizma.
Finska, infra in aroma savna ter masažni bazen in veliko počivališče.
Možnost individualnega zakupa!

Skupinske vadbe

TNZ, PILATES, SPINNING, STEP, ZUMBA, CROSS FIT
Vadbe vsak dan ob 18., 19. in 20. uri … ter dopoldanske spinning vadbe.
NAKUP VADB PO OBISKIH (časovno omejenih znotraj ene sezone)

- SAMO V MESECU NOVEMBRU OB PREDLOŽITVI KŠK KUPONČKA **NEOMEJENA MESEČNA KARTA ZA FITNES 25,00 EUR!**
- **1 URA SAVNE** (OB TORKIH IN ČETRTKIH) **ZA 3,5 EUR**

PRO ŠPORT
www.prosport.si

Pro šport, Jernejeva 12
4000 Kranj (Stražišče)
Telefon: 04/23-10-240
Mobitel: 031/362-629
E-pošta: info@prosport.si

Delovni čas:
PON-PET 06:30 do 23:00
SOB, NED 09:00 do 23:00

Na obisku v Zavetišču za brezdomce Kranj

»Kje je pa tvoj dom?«

V času ekonomske krize, ki kar traja in traja, se vzporedno in posledično večajo tudi socialni problemi. Povečana brezposelnost, revščina, socialna neenakost so le nekateri izmed teh. O njihovem reševanju in preprečevanju bi se moralo razmišljati že veliko prej, preden se je problematika tako razmahnila, da sedaj ni videti ne začetka ne konca, pa tudi prave ideje, kje bi začeli z odpravljanjem problemov, ni na vidiku. Eden od vedno bolj v oči bodečih problemov pa je brezdomstvo.

Enotna in vseobsegajoča definicija brezdomstva ne obstaja. Preprosto povedano je to stanje, ko posameznik nima strehe nad glavo. Če smo natančnejši, pa pojem brezdomstva ne vključuje le bivalnega dejavnika, temveč tudi materialne pogoje, socialne odnose (mreže), čustveno in fizično počutje posameznika. Brezdomstvo praviloma ne pomeni trajnega statusa, temveč je spremenljiv proces; je stanje večkratne socialne izključenosti in stvar subjektivnega prepoznavanja (po Razpotnik in Dekleva).

Stroka največkrat govori o **vidnem in nevidnem (prikritem) brezdomstvu**, razlika med njima pa je v tem, da vidno brezdomstvo pomeni življenje na cesti in posameznike, ki koristijo storitve, namenjene brezdomcem; nevidno pa to, da se osebe same ne opredeljujejo kot brezdomne (zatekajo se k sorodnikom, v različne inštitucije, ki primarno niso namenjene bivanju, npr. bolnišnice) ter ne koristijo pomoči, ki bi jim kot brezdomnim pripadala.

Brezdomstvo v Kranju in na Gorenjskem

Na Gorenjskem je leta 2008 pričelo delovati **Zavetišče za brezdomce v Kranju**, kjer je bivanje omogočeno **tudi občanom drugih gorenjskih občin**. Prostori zavetišča tako obsegajo spalno skupnost, dnevni center, razdelilnico hrane, ki ni namenjena le brezdomnim, temveč tudi tistim, ki imajo redne napotnice in potrdila Centra za socialno delo, ter Center za pomoč, terapijo in rehabilitacijo zasvojenih.

Vodja zavetišča Romina Purič

Zavetišče za svoj obstoj finančno podporo dobiva z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter z Mestne občine Kranj, hkrati pa prispevajo tudi bivajoči v njem. Bivanje namreč ni zastonj – mesečno na posameznika znaša 250 €, s čimer so kriti vsi osnovni življenjski stroški; tisti, ki prejemajo denarno socialno pomoč, pa prispevajo 70 % tega zneska. Vodja zavetišča Romina Purič je obrazložila: »To je sicer prav. Ljudje imajo v naši državi določene socialne pravice; to denarno socialno pomoč dobijo za kritje najnujnejših življenjskih stroškov in tudi v hiši imajo te stroške pokrite. Še vedno pa jim nekaj ostane po plačilu mesečnega bivanja v zavetišču. Po drugi strani je to **začaran krog**, ker dejansko, če jim ostane 60, 70 €, to pomeni, da je nemogoče, da bi kaj prihranili za varščino pri najemu stanovanja ali kar koli podobnega. **Ljudje, ki pridejo k nam, bi potrebovali precej drugačne pogoje za to, da bi si lažje oz. da bi obstajala vsaj minimalna možnost, da si bodo življenje uredili na drugačen način,**« je zaključila Romina.

Vsak bi moral imeti neke osnovne minimalne življenjske pogoje in v Sloveniji jih veliko ljudi nima. Ne le ti 'naši', oni so le vrh ledene gore.

Na Gorenjskem obstajata tudi dve manjši zavetišči v Škofji Loki in na Jesenicah, kjer lahko sprejmejo 2 do 3 ljudi. Kranjsko zavetišče je edino »pravo«, saj v njem lahko naenkrat biva 24 ljudi, čeprav je število velikokrat večje. »Ni to sicer železniška postaja, kjer bi lahko vsak prišel, kadar bi se spomnil ali pa ne bi prišel, ker bi ravno imel kakšno drugo delo; je pač potrebno premostiti birokratske ovire in urediti papirje. Bivanje pri nas je do neke mere uradno, dejstvo pa je, da v zimskem času delujemo tudi kot železniška postaja, če je treba. **V mrazu ne bomo nikogar pustili zunaj**,« pojasni Romina. Ko smo v petek, 2. novembra, obiskali zavetišče, je tam bivalo 25, 26 ljudi. Lani so imeli v zimskem času 28 ljudi; ker je postelj 24, so ostali spali na jogijih na tleh in v dnevni sobi na kavču.

Odnosi v zavetišču, kjer se na majhnem prostoru znajde veliko ljudi in morajo živeti skupaj, niso vedno prijateljski. »Nihče ni zadovoljen, ker se je znašel tukaj, nihče ni prišel brez problemov, vsi jih imajo ogromno. K nam pridejo na zadnji vagon, po

»Potrebujemo stanovanja, socialna podjetja, da bodo ljudje začeli delati, da se bodo postavili na noge«

več letih poskusov reševanja težav.« Težava na težavo pomeni še več težav, ki pripeljejo do konfliktov, a se jih trudijo reševati sproti.

V zadnjem času so časopisi polni prispevkov o zavetiščih, ki se orientirajo na napačne zadeve. Tudi sama sprva nisem bila najboljša pri postavljanju osnovnih vprašanj o zavetišču, a sta me Romina in Domen Rakovec, ki je zaposlen v Zavetišču, vodila do jedra problematike: **»Nihče se ne ukvarja ali razmišlja o tem, na kakšen način bi lahko preventivno preprečili, da do brezdomstva ne bi prihajalo.«** Po njenem bi morali kot družba poskušati ustvariti oz. omogočiti pogoje za to, da bi vsak človek lahko dostojno živel. Vsak bi moral imeti pravico do stanovanja, pri čemer bi se morali povezati stanovanjska in zaposlovalna politika. Domen doda: »**Potrebujemo stanovanja, socialna podjetja, da bodo ljudje začeli delati, da se bodo postavili na noge**. Dati jim moramo možnost, da dobijo stanovanje, da bodo lahko nekam hodili v službo, da jih ne bodo ljudje gledali postrani. Oblačil in hrane ni težko dobiti, za kaj več nam pa zmanjka.«

Število brezdomcev se je v zadnjih letih povečalo. To so prinesle tudi družbene spremembe.

V iskanju vzrokov za brezdomstvo najprej izpostavim alkoholizem, s čimer seveda brcnem v temo. Romina pove: »Dejstvo je, da smo se vedno učili, da človek ni sam kriv. Tukaj tudi ne gre za iskanje krivde, čeprav bi jaz rekla, da je pri **vsakem brez izjeme krivda na strani nekega spleta okoliščin in ne samo ene, ampak več sprejetih napačnih odločitev. Samo zato, ker si se enkrat napačno odločil, še ne pomeni, da pristaneš v zavetišču**. Ni torej le alkoholizem tisti dejavnik.« Vzroki za brezdomstvo niso enolični; dejavniki so med seboj povezani in delujejo dlje časa. Povečana brezposelnost, pomanjkanje investicij države v socialna stanovanja, pomanjkanje denarnih pomoči, manj možnosti zaposlitev za mlade, pomanjkanje moči, socialnih mrež, izkušnje travmatičnih dogodkov, zdravstvene težave … Domen nadaljuje: »Število brezdomcev se je v zadnjih 10, 20 letih povečalo. To so prinesle tudi družbene spremembe. Od prejšnjega sistema je življenje v tem precej drugačno. Kapitalizem ustvarja vedno nove in nove brezdomce – podjetja, ki so šla v stečaj, so zopet proizvedla toliko in toliko družin pod pragom revščine. Slovenija je ena izmed držav z največ davki. Tudi severnjaške države jih imajo, ampak ljudje uživajo večje socialne pravice. Zakaj tudi pri nas niso porabljeni za socialno državo?«

Brezdomstvo po besedah Romine obsega veliko več ljudi, kot mislimo. Ni le tisto, ki ga vidimo na cesti, ampak je »brezdomstvo problem družin, ki izgubljajo zaposlitve, ki morajo plačati najemnine; upokojenca, ki živi sam v stanovanju, ki mora plačati najemnino. Ni skrajna meja, a je tudi brezdomstvo. Vsak bi moral imeti neke osnovne minimalne življenjske pogoje in v Sloveniji jih veliko ljudi nima. Ne le ti 'naši', oni so le vrh ledene gore. Ogromno jih je, ki živijo brez elektrike, brez vode, v majhnem prostoru … pri znancih, prijateljih, sorodnikih.«

Nataša od lani biva v Zavetišču za brezdomce Kranj.

Obisk zavetišča smo zaključili v družbi tistih, ki so se družili na dvorišču pred zavetiščem na klopci ali pa so balinčkali. Pogovarjali smo se z gospo Natašo, ki od lani biva v domu. Ni govorila o problemih, s katerimi se sooča kot brezdomka, ker se ji zdi brezpredmetno, saj **rešitve ne vidi**. Zmanjšali so ji znesek denarne socialne pomoči, tako da ima še manj možnosti, da bi privarčevala kaj denarja.

Brezdomstvo velja za sramotno. Brezdomce se prikazuje in predstavlja kot necivilizirane. Sami naj bi si izbrali tak položaj, sami po svobodni volji. Kdo bi si želel ostati brez doma in trpeti v slabih razmerah? Ljudem manjka empatije in prevečkrat obsojamo brez vednosti o vzrokih za posameznikovo bedo. Za konec pa Rominina misel: »Ljudje se morajo začeti zavedati tega, o brezdomstvu nihče noče razmišljati, ni prijetna tema, je pa dejstvo. Zgodi se lahko komur koli. To ni stvar, ki se meni ne more zgoditi.«

Anja Babič

Tea Derguti

Na kosilo v trgovski center

Po dveh mesecih preizkušanja dobrin neposredno iz trgovine smo se tokrat po kulinarične izzive in tudi užitke zopet odpravili v restavracije. Študent je po težkih vsakodnevnih predavanjih seveda lačen, zato smo iskali poceni, a okusno ponudbo. Z nepogrešljivimi študentskimi boni smo odšli preverit, kako se bodo pod našo kritiko obnesli trije največji kranjski trgovski centri. Obiskali smo restavracije v Tušu, Mercatorju in Sparu.

Pri ocenjevanju smo se najbolj osredotočili na **okus hrane**, ki se nam seveda zdi najpomembnejši dejavnik. Pomembne dejavnike so v raziskavi predstavljali še **študentska ponudba** (za koliko različnih menijev se lahko študenti odločimo), **okus sladice** (sladice so tako ali tako ena najpomembnejših stvari, kajne?), **ambient** in **prijaznost osebja** ter **velikost porcije**. Preverjali smo tudi število hodov, ki nam ga ponudi posamezna restavracija, a se je ob koncu izkazalo, da so v tem pogledu vsi trije ponudniki izenačeni, saj smo bili povsod deležni juhe, glavne jedi s prilogo, solate in sladice. Tudi cena študentskega bona je tokrat izpadla iz raziskave, saj so razlike minimalne.

Ocenjevali smo takole: 50 % okus, 15 % ponudba, 15 % velikost porcije, 10 % sladica in 10 % ambient.

Restavracija Tuš

V skladu z odpiralnimi časi različnih restavracij se je Zapikova ekipa najprej ustavila v Planetu Tuš v preprosto poimenovani Restavraciji Tuš. Že takoj na začetku pa smo bili v dilemi, saj nismo bili prepričani, ali Tuševa restavracija sploh nudi kosila na študentski bon. Na njihovi spletni strani sicer piše tako, a restavracije ni na seznamu portala Študentska prehrana. Dilema je bila kmalu rešena in že smo sedeli za mizo. Tuševa restavracija za razliko od Mercatorja in Spara **ni samopostrežna**, tako da nam ni bilo treba storiti prav ničesar. Študenti smo v Tušu deležni široke izbire hrane. Na voljo so štirje stalni meniji (od tega en vegetarijanski) in sedem dnevnih malic (vedno vsaj ena vegetarijanska). Po razmisleku smo se odločili za eno izmed dnevnih malic in si privoščili **svinjski zrezek po pariško in pražen krompir**. Poleg smo dobili še govejo juho (prevladala je nad zelenjavno), mešano solato in sladico. Porcija je bila solidne velikosti, saj smo ocenili, da bi se povprečni študent tukaj v redu najedel. Malo več kritike je bil deležen okus glavne jedi, saj je bil pražen krompir pust, v **zrezku pa je manjkalo** (čudno, ne?) **mesa**, saj je bila debelina mesa občutno tanjša od debeline cvrtja okoli njega. Ravno nasprotno se je odrezala **sladica, ki nas je navdušila**, pri solati pa smo pozitivno ocenili sveže rezine paradižnika in trdo kuhano jajce. Osebje v restavraciji je bilo izredno prijazno in ustrežljivo. **Cena študentskega bona v Restavraciji Tuš je 2,07 €.**

Restavracija M

V trgovskem centru Mercator na Primskovem je samopostrežna restavracija, ki se imenuje kar Restavracija M. Ekipa je izbiro hrane tokrat prepustila samo dvema članoma. Tako kot v Tušu nam je za študentski bon pripadala dnevna juha, glavna jed s prilogo, solata in sladica. Čudili smo se, da je **ponudba glavnih jedi nasploh dokaj slaba**, saj nas je razobešenih čakalo le nekaj ponudb za kosila (dva različna zrezka, ocvrti sir in dve jedi na žlico). Razen, če je v Mercatorju preostala ponudba napisana nekje na skritem mestu in je nismo opazili. Kasneje smo se na njihovi spletni strani preverili, da je študentom poleg dnevnih menijev na voljo tudi tedenska ponudba do 4,70 €. Kakor koli, odločili smo se za **puranji dunajski zrezek in pomfri**. Oboje so spekli po našem naročilu, tako da je bila jed sveža. Solato smo si naložili v solatnem baru (za študentski bon pripada 200 g solate) in z jajcem, ki smo ga dodali zraven, je bila solata primerljiva tisti iz Tuša. Na voljo sta bili dve različni juhi, tudi tu smo se odločili za govejo. Zelo **nas je razočarala izbira sladic**, saj je bila na voljo le ena vrsta tortice in ena vrsta kompota. Ker nam ta v danem trenutku ni prijal, je z nami romala tortica. Pripadalo nam je še pol litra **Mercatorjeve vode v plastenki**. Prodajalka se je izkazala, ko je prijazno spregledala, da smo naložili 20 g solate preveč. Nekoliko nas je razočarala čudna osvetlitev restavracije, saj smo sedeli skoraj v temi in smo morali za fotografske dokaze kosilo prestaviti na drugo mizo. **Porcija je bila večja kot v Tušu** in tudi jed je bila bolj okusna, kar pa ne bi mogli reči za **sladico, ki nas je krepko razočarala**. Tortica je bila sicer z okusom kokosa, a je bila smetana zelo čudnega okusa, tako da je nismo v celoti pojedli. **Tu smo za študentski bon odšteli 2,07 €.**

Restavracija Interspar

Že nekoliko siti, a vseeno še z nekaj prostora v naših želodcih, smo se odpravili še do zadnje destinacije, do Restavracije Interspar. Pričakal nas je **izredno lep ambient**, saj je restavracija lepo osvetljena in okusno okrašena. Očaral nas je tudi ličen solatni bar in velika izbira predjedi, sladic in tudi glavnih jedi. Letak, ki smo ga našli pri vhodu, namiguje, da je v Sparu največja izbira študentskih kosil, saj naj bi ponujal kar sedemnajst menijev. Pozornejši pogled pa pove, da sicer ponujajo **pet dnevnih menijev (en vegetarijanski), od stalnih menijev pa je pet kosil**, lahko pa si recimo kot glavno jed privoščite sadje, solato ali zajtrk. Odločili smo se za dnevno ponudbo in izbrali **svinjsko pečenko v naravni omaki in krompirjeve svaljke**. Spet smo zraven jedli govejo juho, sladico pa nam je tokrat izbral kar Spar, saj je bil na voljo le **čokoladni ježek**. Pripadlo nam je še 150 g solate in 0,33 l vode v plastenki. **Okus glavne jedi je bil najboljši od vseh**, a je razočarala majhna porcija. Ambientu je oceno zviševala prijetna glasba, a se je hitro znižala, ko smo zunaj na terasi pod eno od miz **opazili podgano**. Nič kaj prijetno. Tudi pričakovanja pri sladici so bila prevelika, čeprav smo vsi oboževalci čokoladnih ježkov. Ta je imel pač nepričakovan dodatek nečesa pomarančnega. **Za študentski bon smo plačali 2,29 €.**

	OKUS	PONUDBA	SLADICA	AMBIENT	VELIKOST PORCIJE	SKUPAJ
RESTAVRACIJA TUŠ	3	4,85	4,69	4	4,45	3,76
RESTAVRACIJA M	3,95	3,35	3,57	4,05	4,73	3,95
RESTAVRACIJA INTERSPAR	4,36	4,05	2,35	4,09	3,85	4,01
VREDNOST	**50 %**	**15 %**	**10 %**	**10 %**	**15 %**	**100 %**

Med vsemi tremi restavracijami so odločale majhne razlike. Po ocenjevanju se je na zadnje mesto uvrstila Restavracija Tuš s svojim zelo tankim mesom, na uspešno drugo mesto se je uvrstila Restavracija M, ki je presenetila z dobrim dunajskim zrezkom, odlično prvo mesto pa je navkljub podgani na terasi osvojila Restavracija Interspar.

Luka Stare

Grega Valančič

ŠOS-ov predlog novega sistema štipendiranja

V začetku novembra so potekale aktivnosti zbiranja 5000 podpisov v podporo predlogu Zakona o štipendiranju, ki ga je v državni zbor vložila Študentska organizacija Slovenije. Na 119 straneh nov predlog celovito pogleda na področje državnih, kadrovskih in Zoisovih štipendij, štipendij za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Ad futura štipendij za mednarodno mobilnost, hkrati pa predlaga uvedbo nove štipendije za deficitarne poklice.

ŠOS je pri pripravi predloga novega zakona izhajal iz predpostavk, da trenutna ureditev tega področja nesistematično in necelovito ureja štipendije z dvema zakonoma in velikim številom podzakonskih aktov, hkrati pa prihaja do pomanjkljivosti pri podeljevanju štipendij in njihovi višini. »Namen štipendiranja je predvsem v tem, da se zagotovi študentom in dijakom zadovoljiva sredstva, s katerimi lahko v času izobraževanja pokrijejo vedno večje stroške izobraževanja, ki so se v zadnjih desetih letih povečali za več kot 200 odstotkov ter da se dijake in študente razbremeni opravljanja dela za preživetje,« so ob začetku kampanje zbiranja podpisov zapisali v ŠOS-u.

In kaj vsebuje nov predlog Zakona o štipendiranju? Eden izmed predlogov je, da bi lahko **vsak posameznik hkrati prejemal več (ali vse) štipendije do višine 562 evrov**, kolikor znaša vladna ocena življenjskih stroškov, kar do zdaj ni bilo mogoče. Nezdružljivi bi bili edino kadrovska štipendija in štipendija za deficitarne poklice. Slednja je ena izmed pomembnejših novosti. **Podeljevala bi se za celoten izobraževalni program na posamezni stopnji**, ob prejemu kadrovske štipendije pa bi štipendist lahko prekinil pogodbo brez posledic. Predlog zakona ponovno opredeljuje tudi **štipendije za mladoletne dijake in tuje dijake in študente**, ki so v lanskem letu izgubili pravico do prejemanja štipendij.

Pogoji za pridobitev **Zoisove štipendije** se bistveno ne bi spremenili, le da si pisci predloga zakona želijo, da bi **večjo vlogo pri podeljevanju štipendij dobili posebni dosežki, ne le ocene**, saj se je, kot so zapisali v predlogu zakona, »zaradi obstoječih kriterijev zastavljen koncept Zoisovega štipendiranja preoblikoval v nagrajevanje najbolj pridnih in ne nujno dejansko nadarjenih.«

Predlog zakona opredeljuje tudi **možnost prejemanja štipendije v primeru ponavljanja letnika iz opravičljivih razlogov** (starševstva, zdravstvenih razlogov, družinskih in socialnih okoliščin ter »višje sile«). Pravico do štipendije pa bi štipendist izgubil, če se odloči za izobraževanje na ravni, ki je enaka ali nižja od ravni, ki jo je že zaključil, razen če za isto izobraževalno stopnjo še ni prejemal štipendije po tem zakonu. V mirovanje bi se štipendija selila v primeru ponavljanja ali pavziranja, prekinila pa bi se, če bi štipendist menjal izobraževalni program brez predhodnega soglasja štipenditorja, ne bi izpolnjeval pogojev, po mirovanju ne bi vložil prošnje za ponovno dodelitev štipendije ali če bi se ji odpovedal.

Navedeni so bili le glavni poudarki in spremembe, ki jih prinaša predlog zakona. Procedura, skozi katero mora zakon iti v parlamentu, je dolga in do morebitnega sprejetja novega zakona bo predlog najbrž doživel še precej sprememb. Spodbudno pri zakonu je vsaj to, da se je ŠOS končno vsaj malo aktiviral pri urejanju problematike študentov, saj je bila neaktivnost ob spremembah, ki jih vlada pripravlja za visoko šolstvo, in varčevalnih rezih, ki so jih v zadnjih letih doživele univerze, na trenutke že kar boleča in nedostojna krovni študentski organizaciji. Sploh ob upoštevanju dejstva, da je bila aktivnost vlade v tem času na področju šolstva in visokega šolstva zares intenzivna, spremembe pa so študijske programe in javno visoko šolstvo precej prizadele in odvzele velik del sredstev univerzam, ki že imajo probleme pri zagotavljanju izvedb razpisanih visokošolskih programov. Štipendijska politika torej ni edina, pri kateri bi ŠOS moral zavzeti odločnejše stališče in braniti interese študentov in javnega šolstva.

Jan Grilc

Delež študentov, ki prejemajo štipendijo	21 %
Povprečna državna štipendija	180 €
Vladna ocena povprečnih življenjskih stroškov	562 €
Subvencije vlade na mesec (prevozi, prehrana, bivanje, štipendije)	214 €
Zavrnjenih kandidatov za državne štipendije (lansko leto)	25.000
Delež študentov, ki prihajajo izven regije univerze	60 %
Delež teh študentov, ki bivajo v študentskih domovih	16,40 %
Delež študentov, ki živijo v najemniškem razmerju	35 %
Povprečna cena bivanja študentov	150 €

Vir: ŠOS

Slaven Steven Seagal

Včasih se tudi jaz razjezim. Polistam takole po televizijskem sporedu, to še ni tolikšen razlog za jezo kot dejansko gledanje televizije, no, pustimo to, listam torej in vidim kaj v stilu *Slaven igralec Steven Seagal je v filmu »Pregarbal bom vse po spisku« radovedni novinar, ki med pisanjem članka o turistični ponudbi Bleda naleti na mrežo tajske mafije ipd.* Da se razumemo, Vejice nimajo nič proti Seagalu, srd je izključno jezikovne narave. V zgornjem opisu fima sta namreč (istovrstni) napaki, kakršne so zadnjih nekaj let v slovenskih časopisih že povsem doma. Danes torej nekaj besed o določni in nedoločni obliki pridevnika.

Najprej kratka ponovitev učne snovi: poznamo lastnostne (nekdaj so rekli kakovostne, danes to skupaj z mernimi razumemo kot podvrsto lastnostnih), vrstne in svojilne pridevnike. Po šolsko: *kakšen (kolikšen), kateri, čigav*. Ločevanje med nedoločno in določno obliko je značilnost lastnostnih pridevnikov: *dober – dobri, lep – lepi, majhen – mali*. Določno obliko torej navadno dobimo tako, da nedoločni na koncu dodamo -i; včasih pride do premene osnove (*majhen – mali*) ali naglasa.

Nedoločno obliko uporabimo, kadar se po pridevniku sprašujemo z vprašalnico kakšen; to praviloma pomeni, da o omenjeni lastnosti govorimo prvič oz. da odnosnico (tisto, čemur pripisujemo lastnost) šele določamo: *Radoveden novinar raziskuje turistično ponudbo Bleda.* Predstavljajmo si to poved kot del širšega besedila; novinar je sedaj omenjen prvič. Pripisali smo mu lastnost *radovednost: Kakšen je?* Ko ga bomo naslednjič omenili, bo že določen s sobesedilom: *Ko odkrije mrežo tajske mafije, jih radovedni novinar dobi po nosu* (Kateri novinar?). Ko torej govorimo o že znani lastnosti kakega samostalnika, uporabimo določno obliko.

Nedoločno obliko bomo uporabili tudi v povedkovem določilu: *Steven Seagal je radoveden. Njegov ukrep je bil nujen.* Nujno pa so določne zveze s kazalnim zaimkom (*Ta novi operacijski sistem se mi zdi čuden.*), z zaimkom *ves (Ves ljubi dan že tuli tisti tacata.* (Resno, kdo to posluša?)), s svojilnim zaimkom (*Njegov dolgo prikriti prezir je nenadoma bruhnil iz njega.*) in seveda z lastnim imenom (*slavni Steven Seagal* – je lahko nekdo bolj določen kot z lastnim imenom in priimkom?).

Poleg tega določno obliko uporabimo še v enem primeru: ko lastnostni pridevnik uporabljamo vrstno (v stalnih besednih zvezah): *Dobil je rdeči karton* (to ni le karton rdeče barve, ampak pomeni tudi kaznovanje, izključitev – prim. rabo v prenesenem pomenu), *Beli kruh mi je ljubši kot črni* (gre za dve vrsti kruha); *Informativni program naše televizije* (Kateri program? Tisti, ki informira.) *je nadvse informativen* (Kakšen? Tak, ki prinaša veliko

informacij/podrobne informacije – skratka, tak, ki veliko pove).

Tiste, ki nekoliko poznajo tuje jezike, denimo angleščino ali nemščino ali francoščino ali španščino (če se omejim na najpogostejše tuje jezike v našem šolstvu), bo morda zgornja razlaga spomnila na besedno vrsto, s katero se moramo navadno spoprijeti takoj na začetku učenja tujega jezika: nedoločni/določni člen. Medtem ko ti jeziki s členom določnost izražajo tako rekoč vedno in povsod, je v slovenščini ta kategorija torej vezana na lastnostni pridevnik. Princip je v glavnem isti: *Steven Seagal – slavni igralec z enim izrazom, the famous actor with one expression, le célèbre comédien d'une seule expression du visage. Steven Seagal je slaven igralec, Steven Seagal is a famous actor, Steven Seagal est un célèbre comédien.* Tudi pogovorna slovenščina pozna nekakšen določni člen, s katerim si lahko nekoliko pomagamo pri izbiri med nedoločno in določno obliko: ta. Na primer: *En bel pa en črn avto sta vozila po avtocest. Kr naenkrat ta bel začne po desn prehtevat ta črnga.* Ali, kot pravijo stari in modri: *Ta črn krh je bol od ta bevga.*

Mihael Šorli

Draga bralka, dragi bralec. Gotovo tudi vas kdaj kaj zmoti, morda vas pesti vprašanje, odgovora pa od nikoder ... Pišite! Tako bo ta stran res dobila svoj pravi smisel. Svoje jezikovne zadrege in opažanja lahko pošljete na: ***vejice@ksk.si.***

Družina na poti do srca

Naslednje stavke zapisujem še na isti dan, kot je potekal pogovor, pod svežim vtisom in zaradi Urškinega nasveta, da moraš zadevo zapisati, še preden izgubiš občutek, ki ti ga da sogovornik med pogovorom. Sama sem čutila pristen, iskren občutek, ko so besede tekle same od sebe in se je zdelo, da se poznava že dlje. Z Urško sem se pogovarjala o potovanju, oddaji, energijah in življenju nasploh. Lansko zimo se je skupaj s svojimi najdražjimi, možem Tomažem, hčerko Elizo in sinom Jernejem odpravila na pot okoli sveta. V Urški je želja rasla že dolga leta; ko je ideja zadišala tudi Tomažu, pa so z nakupom letalskih kart in dobro merico poguma začeli svojo tri mesece trajajočo pot.

Velika Britanija, ZDA, Cookovi otoki, Nova Zelandija, Avstralija, Hongkong in Kitajska so pristali na listi, ki ni bila prepuščena naključju, saj sta Urška in Tomaž mislila predvsem na mala dva – Elizo, ki je bila v času potovanja stara tri leta, in Jerneja, ki jih je štel deset in se je med potovanjem šolal preko Skypa in elektronske pošte. S seznama možnih destinacij so tako odpadla območja, za katera so potrebna cepljenja in države, v katerih niso izključene težave zaradi hrane. Naključju pa so bila prepuščena potepanja po posameznih deželah. Brez posebne želje po znamenitostih so se raje podali v odkrivanje svojih pustolovščin ali kot pravi Urška: »Preklopila sva se na energijo in intuicijo svojih otrok, tako da nismo imeli nobenega vnaprejšnjega plana.« Otroška navihanost in radovednost je poskrbela za to, da **niso prehitevali samih sebe in spregledali lepot, s katerimi jih je največkrat osupnila prav narava.**

Na potovanje so se skušali odpraviti **brez predsodkov o kulturah, v katere potujejo**. Urška izpostavi edino Kitajsko, ki jo je na nek način malce idealizirala: »Mogoče sem si jaz predstavljala, kako bom v njihovih lepih vrtovih opazovala ljudi pri vadbi tai či, či gonga …« Doživeli pa so kulturni šok. »Vidi se, da hočejo biti podobni Evropejcem, dekleta se barvajo na blond in nosijo leče, tudi oblačijo se tako.« Poudari moč globalizacije, ki preveva Kitajsko in spreminja mlade v Ljubitelje McDonald'sa, ne pa njihove »domače« hrane, »ki je tako zelo okusna.« Torej ne velja le pri nas, da so tuje stvari vedno boljše … Kitajsko pa jim je s popolnoma drugačne perspektive, kot bi jo spoznali sami, predstavila Tinglin. Leta je živela v Nemčiji in se po vrnitvi na Kitajsko nikjer več počutila doma, je pa v Urški videla vez z Evropo.

Urška je na potovanju prišla na svoj račun tudi kot antropologinja in novinarka. Poklicna deformacija, radovednost in sla po raziskovanju jo je gnala, da si je na vsake toliko vzela tudi nekaj uric zase in se sama odpravila raziskovat. Kaj jo je najbolj začaralo? »Hokitika na Novi Zelandiji. Tam so se začele stvari dogajati brez besed.« Nanjo so magično vplivali kamni iz žada – »tiki«, ki pregovorno varujejo in prinašajo srečo ter zdravje osebi, ki ji je bil kamen dan v dar. Turisti imajo možnost, da v delavnici tamkajšnjega mojstra sami brusijo in oblikujejo kamne, ki so jih nabrali na plaži ter ga nato nekomu podarijo. Urška je po dveh dneh ustvarjanja, ko ji je bilo mesto v delavnici na voljo po dve uri na dan, kamen podarila Jerneju. Namenila mu je simbol uravnoteženja zraka, zemlje in morja. **»Nisem le jaz padla v to, ampak cela družina,«** še opisuje dogajanje na Hokitiki.

Svojo pot so dokumentirali in jo bodo s širšim občinstvom delili v dvanajstih oddajah serije **Okrog sveta do srca**. Pot, stroški in praktične informacije bodo v pomoč družinam, ki razmišljajo o podobnem podvigu. **»Nikoli ne veš, dokler ne poskusiš,«** Urška zaključi pripoved o poti. Družino v bližnji prihodnosti čakajo novi izzivi, močno jih mika otok, na katerem bi bivali sami in se učili preživetja v naravi. Zanima jih, kako funkcionira družina, če je tri mesece na istem kraju in ne čuti večjih zunanjih pritiskov. Naj uživajo tudi v tem projektu, Urška pa naj v prihodnosti prejme kamen iz zelenega žada, ki bi še povečal njeno notranjo moč.

Anja Babič

arhiv Pop TV in Urške Krišelj Grubar

MLADINSKI SPLETNI PORTAL ZAPIK.SI

ZAPIK – Zabavno, ažurno, poučno, informativno, kul

Spremljajte nas!

Hmelj in slad – božanski hlad

Literarni večer o pivu ob pivu. Pivo v literaturi je redek pojav, ki se ga ne splača izpustiti. Z nami je bil Borivoj Repe, avtor zgoraj omenjene knjige o zgodovini piva na Slovenskem in po svetu.

Fakulteta za organizacijske vede nagrajuje najbolj uspešne

V ta namen so uvedli Dekanovo listo najbolj uspešnih študentov v vpisni generaciji v določenem letu, na podlagi katere trem odstotkom najuspešnejših študentov dekan vsako leto na slavnostni podelitvi podeli priznanja. Ta so za študente dobra referenca in vzpodbuda za prihodnost.

(Iz)beri svojo!

Se vaše knjižne police šibijo pod težo knjig? Jih želite prevetriti še pred zimo? Za vas imamo odlično rešitev, kajti knjig se tako kot kruha ne meče stran. Knjižna menjalnica bo tisto pravo za vas.

Z elektrotehniko nad raka

Na prvem Tehnološkem večeru te sezone smo odkrivali, kaj vse že zmore eletrotehnika in ali je med njimi tudi največja zagonetka medicine – zdravljenje raka. Izkazalo se je, da je elektroporacija močno orodje, uporabno v biologiji, biotehnologiji in tudi medicini.

KOLUMNE, REPORTAŽE, INTERVJUJI

Nordijski šarm Talina

Talin je zagotovo najlepši, ko se mu približujemo po morju. Skozi zdrsano ladijsko okno se nam odstira pogled na slikovito mestno silhueto. Prizor, ki bi ga bila vesela vsaka turistična razglednica, v fokus našega pogleda postavlja kopico srednjeveških cerkva, obrambnih stolpov in starih meščanskih hiš, ki se v romantični nordijski svetlobi izrisujejo nad tipično baltsko razčlenjeno obalo.

Pina Sadar

Študentje na trgu dela

Spet je prišel čas povečanega brskanja po internetu in oglasnih deskah z namenom lova za službo. Na začetku študijskega leta praviloma velja, da imajo tudi delodajalci povečano število oglasov. Vsaj tako je bilo prejšnja leta. Letos pa se je število oglasov za študentsko delo drastično zmanjšalo.

Urška Križnar

Dom za vsakogar

Pravica do stanovanja bi morala biti ena od temeljnih in neodtujljivih pravic ljudi. Na žalost je danes vse večje število ljudi odvisnih od pomoči države in njenih institucij.

Tea Derguti

Poplave na Gorenjskem

V začetku novembra so večji del Slovenije prizadele poplave. Za Gorenjsko so hidrologi razglasili oranžni alarm, drugo najvišjo stopnjo poplavne ogroženosti. Njihove napovedi so se uresničile predvsem v Bohinju, težave zaradi velike količine vode pa so se pojavljale skoraj povsod po Gorenjskem: poplavljalo je kleti, sprožilo se je nekaj plazov, zaprte so bile tudi nekatere ceste, pitna voda je bila na večini območja kaljena in jo je bilo treba prekuhavati, zato so bili gasilci in druge enote civilne zaščite na terenu skorajda v vseh gorenjskih občinah. Ravno med zaključevanjem redakcije so prišle nove hidrološke napovedi o poplavah. Držimo pesti, da se bo na koncu vse dobro izteklo – tako ali drugače.

Luka Rener, Matej Slabe, Blaž Šter, Oto Žan

Bohinjsko jezero

Bohinjsko jezero

Bohinjsko jezero

Bohinjsko jezero

Bohinj

Bohinj

Zarica

Mavčiče

Šobec

Poljane

Trboje

Trboje

Kulturni šoki na robu Evrope

Sveža Zapikova rubrika Kulturšok sooča različne kulturne izkušnje Kranjčanov, ki so iz različnih razlogov odvandrali po svetu, in tujcev, ki jih je pot s trebuhom za kruhom, ljubeznijo ali znanjem pripeljala v Kranj. Prvi kulturni šok nas bo zatresel na samem evropskem robu, v Turčiji. Anja Kralj, študentka ekonomije iz Radovljice, je turško kulturo raziskovala preko študijske izmenjave v Ankari, Turek Imran Özcan pa je v Kranj pripotoval kot asistent za tuje jezike na Gimnaziji Kranj. Polna nostalgičnih prigod sta nam zaupala, kako različni in podobni sta si po njunem mnenju turška in slovenska kultura.

"Turki in Slovenci smo si po obnašanju nadvse podobni – vsi smo zelo prijazni in gostoljubni ljudje," je prepričan **Imran Özcan**, ki je bil navdušen nad sprejemom s strani Gimnazije Kranj in predvsem njegove mentorice. Že od samega začetka se je tako počutil sprejetega in v dobri družbi, zato začetno obdobje privajanja na novo okolje ni bilo niti najmanj težko. Podobno tudi **Anja Kralj** ni imela težav z aklimatizacijo na novo okolje, saj se je za študijski skok na križišče Azije in Evrope v prvi vrsti odločila prav zaradi želje po tipanju za novimi kulturnimi izkušnjami. "Za izmenjavo v Turčiji sem se odločila predvsem zato, ker me je zanimalo, kako funkcioniram v neki

državi s kulturo, ki se čim bolj razlikuje od kulture, v kateri živim. Mogoče se sliši čudno, ampak želela sem si doživeti čim več (meni) nenavadnih situacij, iz katerih bi se lahko veliko naučila in razširila svoja obzorja o svetu, ki je drugačen od sveta, v katerem običajno živim,« svojo pogumno odločitev pojasnjuje Anja.

Da je turški svet drugačen od slovenskega, je Anja spoznavala med številnimi nepričakovanimi izkušnjami, ki so prežemale vsakdan njenega štirimesečnega bivanja v turški prestolnici. »Primer nenavadnega vedenja sem na primer doživela, ko sem se z avtobusom odpeljala iz Izmirja, kjer sem obiskala prijateljičino družino. Pri tem me je, kot je v navadi, cela družina pospremila do avtobusne postaje, mama pa je ob tej priložnosti s kozarcem vode polila zadnje desno kolo avtobusa ter mi s tem zaželela srečno pot,« se spominja Anja. Nemalo razlik se je hkrati zaiskrilo ob soočanju z drugačno versko tradicijo. Izkušnja s turškim islamom je Anji razblinila medijske in politične stereotipe zahoda, ki muslimane pogosto enačijo s terorizmom in skrajnimi politično-religijskimi prepričanji. **»Moji turški prijatelji so vedno poudarjali, da muslimanska vera pravi, da je treba ostale religije spoštovati enako močno kot Islam. Nikoli nisem čutila, da bi se kdorkoli »spotaknil« ob mojo veroizpoved,«** razlaga Anja in podoživlja prijazni sprejem v mošeji, v katero je po pomoti zašla med uro verouka. Otroci in učitelj so ji v turščini prijazno razkazali notranjost in jo seznanili s potekom pouka. »Se tudi popotniki, ki v Slovenijo prihajajo iz muslimanskih držav in se poskusijo prilagoditi naši kulturi, v naših krščanskih cerkvah počutijo tako dobrodošle? Upam da,« zaključi Anja.

Imran njenemu retoričnemu vprašanju prikimava. Pravi, da se zaradi svojega religijsko-etničnega profila nikoli ni počutil manjvrednega ali zaznamovanega. Razlike, ki jih je sam zaznal med svojim bivanjem v Sloveniji, so bile tako manj politične narave. Presenetila sta ga predvsem redka naseljenost in mir. »Že samo Istanbul ima 13 milijonov prebivalcev, kar pogosto ustvarja precej stresno atmosfero, predvsem v prometu,« razlaga Imran. **Hkrati ga je začudilo dejstvo, da morajo slovenski dijaki na šolskih hodnikih nositi copate, medtem ko uniforma ni obvezna.** »V Turčiji nosimo uniforme od začetka osnovne šole vse do univerze,« pojasni. Sam pretiranih razlik v šolskem sistemu ni opazil. Kot asistent

za tuje jezike pa je prepričan, da je »kakovost izobraževanja na področju tujih jezikov v slovenskih šolah občutno boljša kot v turških.« Imrana je osupnila predvsem angleščina kranjskih dijakov in študentov: »Skoraj vsi študentje govorijo tekoče angleško, ne glede na to, kaj v osnovi študirajo.«

Ker je Anja študirala na prestižni zasebni univerzi Bilkent, je bila izpostavljena več razlikam v izobraževalnem sistemu. »V primerjavi s študijem na Ekonomski Fakulteti v Ljubljani, kjer se običajno zadnje dneve pred izpitom trudim zapomniti veliko količino teoretičnih podatkov, je bil študij na Bilkentu veliko bolj praktično usmerjen. Veliko je bilo sprotnega dela, saj smo pred vsakim predavanjem morali doma predelati povprečno po tri strokovne članke,« pojasnjuje Anja. Navdušili so jo tudi interaktivni seminarji, na katerih so profesorji zastavili konkretne naloge, študentje pa so nizali in argumentirali različne rešitve. »Nikoli ni bil pravilen en odgovor, pomembna je bila argumentacija. Kar mi je bilo najbolj všeč, je bilo to, da si lahko negiral profesorja in zagovarjal svoje mnenje, ne da bi se ti slabo pisalo na izpitu.«

Tudi izven univerzitetnih predavalnic je Anja Turčijo spoznala kot sodobno državo. Presenetili so jo na primer turški avtobusi z zasloni na dotik, s stevardi in spletnim sistemom kupovanja kart. »Trenutno je v procesu gradnje prvi podvodni tunel, ki bo povezoval Azijo in Evrope, v Turčiji se gradijo avtoceste, vozijo hitri avtobusi ...,« je nad modernizacijo Turčije navdušen tudi Imran. »Obiskovalci so absolutno šokirano nad zanimivim srečanjem zgodovine in sodobnosti v Turčiji,« je prepričan.

Obiskovalcev ne navduši zgolj preplet preteklosti in prihodnosti, temveč tudi razgibana geografska in kulturna lega, poudarja Anja. »Je ogromna in raznolika država z izredno zanimivo lego med dvema celinama. Prav zaradi tega ter zaradi turške prijaznosti in gostoljubnosti zagotovo preseže pričakovanja marsikaterega izkušenega popotnika. Po drugi strani je Turčija primerna za popotnike začetnike, saj je potovati po Turčiji zelo enostavno,« Turčijo kot turistično destinacijo priporoča Anja. Sama je svoje bivanje v osrčju Turčije izkoristila za številne izlete po državi. **»Najbolj zanimivo se mi je zdelo v Amasri, malem črnomorskem mestecu na severu države. Po drugi strani se mi je zdelo izredno fascinantno 13-milijonsko mesto Istanbul, polno prepletanja različnih kultur in čudovitih razgledov na Bosporsko ožino. Pokrajina Kapadokija se mi je zdela najbolj pravljična, na zahodni obali pa sem preživela najlepše trenutke s svojimi turškimi prijateljicami,«** povzema svoje prečesavanje turških prostranstev.

Imrana so popotniške možnosti v Sloveniji enako navdušile. Mentorica ga je popeljala na izlete do osrednjih turističnih znamenitosti Slovenije, skoraj enako entuziastično pa je v svoj fotografski objektiv ujemal sončne zahode in izčiščene gorske vrhove med sprehodi po Zlatem polju. »Ker Slovenija leži v samem osrčju Evrope, sem izkoristil možnosti potovanja po vsej celini,« razlaga Imran, ki je med svojim delom na Gimnaziji Kranj obiskal zavidljivo število evropskih držav, vse od Francije, Belgije in Švice do Avstrije, Hrvaške, Italije in Nemčije – nekatere med prostimi vikendi, druge kot spremljevalec gimnazijskih izletov.

Ker življenje v tuji državi niso brezskrbne počitnice, sta se seveda tako Imran kot Anja soočila z določenimi težavami in negativnimi izkušnjami. Anja je imela tako bližnje srečanje s poskusom bombnega napada na univerzi, z zlorabo bančne kartice in nadležnimi moškimi pogledi. A mimobežne neprijetnosti niso zasenčile pozitivnih izkušenj, ki so bile, kot zatrjujeta Imran in Anja, v občutni premoči.

»Najbolj pozitivna izkušnja, predvsem na dolgi rok, je povezana z mojo kariero. Delo asistenta v priznani šoli je izboljšalo moje pedagoške sposobnosti in mi pomagalo do zaposlitve v eni najboljših jezikovnih šol ob povratku v Turčijo,« je asistentskemu stažu hvaležen Imran. Anja dodaja, da jo je izkušnja bivanja v Turčiji naučila veliko o sebi, »o tem, kaj se mi v življenju zdi pomembno in kaj ne. Na svet okrog sebe sem začela gledati z drugimi očmi in se (vsaj deloma) osvobodila okvirjev, ki mi jih je postavila naša lastna kultura.«

»Pravzaprav je bilo težje oditi domov in se privaditi na turški vsakdan kot priti v Slovenijo,« se smeje Imran, čemur prikimava tudi Anja: »Kljub vsem svarilom mojega dedka, ki se je na vse načine trudil doseči, da njegova vnučka ne bi šla 'med nevarne Turke', sem pravzaprav neke vrste kulturni šok doživela šele potem, ko sem se vrnila nazaj v domače okolje.«

Pina Sadar

osebni arhiv Imrana Özcana in Anje Kralj

Klemen Šturm – bog na levem boku

V letošnji sezoni NK Triglav Kranj igra v 1. slovenski ligi, vse več priložnosti pa namenja tudi mladim gorenjskim igralcem, ki bi nekoč lahko sledili v Kranju vzgojenim Jokiču, Iličiču, Radosavljeviču in zaigrali v najmočnejših evropskih ligah. Eden izmed takih je nedvomno 18-letni Klemen Šturm, dijak Ekonomske gimnazije Kranj, ki je letos postal standardni član začetne enajsterice Triglava in navdušuje z igrami v Prvi ligi, poleg tega pa si je priboril tudi mesto v slovenski reprezentanci do 19 let.

Po mnogih letih igranja za mlajše selekcije Triglava je Klemen lani dočakal debi v članski ekipi, letos pa se je dokončno uveljavil v ekipi, ki si je ne moremo predstavljati brez njega na levem bočnem položaju, kjer je v ligi doslej odigral na štirinajstih tekmah in vselej pustil dober vtis. Preskok v kakovosti med mladinsko in člansko kategorijo je bil velik, a Klemen mu je bil kos: »V članski kategoriji so igralci močnejši, tehnično boljši, bolje kondicijsko pripravljeni, taktično bolj zreli.« Kranjski nogometaši v tem trenutku na lestvici zasedajo 8. mesto, vendar pa zaostanek za ostalimi ni velik. »Že sedaj po 14. krogih bi bili lahko vsaj na 5. mestu, ampak smo na nekaterih tekmah prepoceni oddali točke. Iz teh tekem smo se veliko naučili in iz tekme v tekmo igramo bolje,« je povedal Klemen o dosedanjem poteku sezone in dodal: »**S to ekipo lahko letos končamo v zgornji polovici lestvice, čeprav je naš prvi cilj obstanek v ligi.**« Poleg tega so Orli tudi edini, ki so na kolena spravili evropsko ekipo NK Maribora, recept za zmago nad vijoličnimi pa se po Šturmovih besedah skriva v več dejavnikih. »*Ekipe morajo imeti recept, ki se imenuje Triglav (smeh). Celo tekmo mora biti ekipa 100% disciplinirana, homogena, agresivna, razigrana in potrpežljiva, da dobi priložnost za gol, ki pa jo je v tistem trenutku treba izkoristiti.*« Tudi v slovenskem državnem pokalu kaže bordo rdečim letos izredno dobro, saj so si po senzacionalni zmagi proti Kopru, kjer so zadeli v izdihljajih povratne tekme, priborili dodaten podaljšek, v katerem so še enkrat zadeli in se zasluženo uvrstili v polfinale. »Uspel nam je velik preobrat, ampak vse to je bilo zasluženo. Po prvi tekmi, na kateri je imel Koper pri golu pomoč sodnika, smo bili na povratni tekmi še toliko bolj motivirani in uspeli spreobrniti rezultat. Če bomo nadaljevali s tako igro, kot jo kažemo sedaj, potem se lahko uvrstimo tudi v finale, kar je naš naslednji cilj.«

Druga nogometna zgodba, ki jo piše Klemen, pa je povezana s slovensko reprezentanco, za katero je že nekajkrat okusil slast igranja. **»Zastopati svojo državo je nekaj posebnega. Pred začetkom tekme zaigra himna, ki ti dobesedno da krila.** Veš tudi, da igraš za ugled države, kar te še dodatno motivira.« Reprezentančni nivo pa ni drugačen zgolj zaradi čustev, treba se je prilagoditi novi ekipi in v kratkem času »začutiti« soigralce. »V reprezentanci moraš zelo hitro »dojeti« stvari, saj imaš na voljo samo nekaj priprav, da se uigraš s soigralci, s katerimi si v prvenstvu nasprotnik. V klubu pa imaš pred začetkom sezone skoraj 2 meseca priprav, da se uigraš.« Reprezentanci do 19 let je v letošnjih kvalifikacijah za uvrstitev na evropsko prvenstvo v Litvi 2013 zmanjkalo nekaj športne sreče, a verjamemo, da bo podobnih priložnosti Klemen doživel še obilo, morda nekoč celo v dresu članske reprezentance. »Vsak mlad nogometaš ima željo, da bi nekoč zaigral za člansko reprezentanco. **Vsak dan treniram za to, da bi dosegel svoje cilje in mogoče nekoč tudi zaigral v članski reprezentanci.**«

Klemen uspešno usklajuje šolo in šport, za kar se zahvaljuje odličnim pogojem za športnike na Ekonomski gimnaziji, kjer profesorji razumejo mlade športnike in se jim tudi prilagajajo. Letos ga čaka še matura, nato pa si želi nadaljevati šolanje na Fakulteti za šport in obenem nadaljevati nogometno kariero. »Najprej želim napredovati in še naprej igrati v 1. SNL. Upam pa, da bi nekoč zaigral za člansko reprezentanco in odšel v tujino, v kakšno izmed 5. najboljših evropskih lig.« Kdo ve, mogoče pa bo sledil poti svojega vzornika Roberta Carlosa in nekoč zaigral za svoj najljubši klub Real Madrid.

Žan Sadar

Miran Alijagić

Študelo: receptorka v hotelu

Trenutni način življenja in različne življenjske situacije nas pripravijo do tega, da smo družabni in iščemo čim več vez in poznanstev. Še posebej priročno je, če naša poznanstva segajo tudi izven meja naše male države. Ker neprestano potovanje po drugih državah ni prijazno študentskim žepom, iščemo druge alternative, da bi se približali tujini. Eden izmed načinov so sicer študentske izmenjave, obstaja pa še vrsto drugih priložnosti. V tej smeri je razmišljala študentka Ekonomske fakultete v Ljubljani Tjaša Rahne, ko je poslala prošnjo za študentsko delo receptorke v hostlu.

»Zelo sem se potrudila ob pisanju prošnje in življenjepisa, ker so bila razpisana samo 4 delovna mesta in sem bila prepričana, da bo zagotovo veliko interesentov,« je Tjaša opisala svojo prvo reakcijo, ko je konec avgusta na spletni strani študentskega servisa našla oglas za delo receptorke v hostlu v Ljubljani. Ampak na oglas sta se poleg Tjaše javili le še 2 študentki, zato so bile vse tri poklicane na razgovor, kjer so jim takoj ponudili službo, saj jim je primanjkovalo osebja. **»Čeprav uvajanja nisem imela plačanega, sem vztrajala, ker mi je bilo delo zanimivo**. Ves čas sem mislila samo na to, da bom delala v hostlu in imela vsak dan stike s tujci po svetu,« je navdušeno razložila Tjaša, ki je edina od treh prijavljenih vzela službo.

Kmalu pa je ugotovila, da je realnost nekoliko drugačna od njenih pričakovanj. »Pravzaprav niti nimaš toliko osebnega stika z gosti, kot sem na začetku mislila,« je povedala Tjaša. »Gre zgolj za rutino – gostje pridejo do recepcije, jaz pa jim izročim ključe njihove sobe, posteljnino in jih odpeljem do njihove sobe,« je na kratko povzela svoje delo v hostlu, kjer je delala septembra. Splet okoliščin pa je prinesel, da jo je lastnik po enem mesecu premestil v drug hotel, ki je svoja vrata gostom odprl avgusta letos. »Sprememba delovnega mesta me sploh ni motila, saj je tale hotelček precej lepši in udobnejši od prejšnjega hostla,« je priznala Tjaša.

Sprememba je poleg udobja prinesla tudi drugačen delovni čas, kar je še ena pozitivna lastnost, saj v tem hotelu ne dela nočnih izmen, ki so ji na prejšnjem delovnem mestu pobrale vse moči. »Edina pozitivna izkušnja nočnega dela v hostlu je bila, da sem ponoči spoznala več tujcev kot podnevi,« je povedala Tjaša. »Gostje namreč niso imeli lastne kuhinje, zato sem jim včasih na recepciji pogrela vodo za čaj ali kavo, vmes pa smo s pogovorom preganjali dolgčas.«

Zanimivih izkušenj pa ji ne manjka niti na novem delovnem mestu, saj je hotel kljub svoji majhnosti dobro obiskan. »Zadnjič sem dvema fantoma razlagala, **kaj je pražen krompir in kaj so ocvirki**,« se je ob spominu na njuno reakcijo nasmejala Tjaša. »Čudila sta se, kako da nismo Slovenci ob tako mastni hrani bolj debel narod,« je v smehu zaključila.

Da pa služba receptorke ni zgolj zabava in klepetanje z gosti, dokazujejo tudi različna opravila, ki jih opravlja Tjaša. Preden sva začeli z najinim pogovorom o njeni službi, se je namreč z lončkom bele barve v roki sprehajala po hotelu in belila stene. Barvala je madeže, ki so jih na belih stenah pustili gostje s svojimi kovčki ali pa otroci z umazanimi prstki. »Ko gostje bivajo v našem kompleksu, skrbimo, da so njihove sobe čim bolj čiste. Redno jim menjamo straniščni papir, brisače, šampone, postiljamo postelje, pometemo in pomijemo kopalnico. Same peremo perilo, ga sušimo in zlagamo,« je razložila Tjaša.

»Poleg tega, da sem hkrati sobarica, pleskarka, električarka in še marsikaj drugega, seveda skrbim tudi za bolj tehnične stvari, za katere je dejansko zadolžen receptor,« je hitro povedala Tjaša, ko je opazila, da nekoliko dvomim v njen delovni naziv. »Ves čas moram preverjati elektronsko pošto z rezervacijami, da lahko na vsako prispelo pošto čim hitreje reagiram,« je razložila. »Hkrati moram ves čas sinhronizirati prispele rezervacije s ponudbo na spletnih straneh, da ne bi prišlo do nevšečnosti, ko bi več gostov hkrati rezeriralo isto sobo na isti termin,« je zaključila Tjaša in s tem dala vedeti, da kljub neštetim obveznostim, ki jih ima v hotelu, delo receptorke le ni tako enostavno in enolično, kot bi sprva pričakovali.

& Urša Kunstelj

Handmade by Jana Troha

Rezanje odvečnih kosov blaga, prepletanje tekstur, zvijanje razrezanega blaga, različne in svojevrstne barvne kombinacije, s pridihom vintage stila in ravno pravšnja mera preprostosti ter unikatnosti. Vse to so vrline, ki odlikujejo mlado novomeško oblikovalko Jano Troha.

Z znanjem, ki ga je pridobila s študijem grafike na Naravoslovnotehniški fakulteti v Ljubljani, z idejami, ki jih je želela uresničiti, ter z jasno vizijo o tem, da želi ustvarjati nekaj edinstvenega, je pred dobrim letom izoblikovala svojo blagovno znamko Handmade by Jana Troha. Če se boste torej sprehodili po nekaterih manjših trgovinicah v slogu Babushka Boutique in Lola ali če boste pobrskali po Facebookovi strani, boste pod njeno znamko našli linijo unikatnih lasnih obročkov, ogrlic ter nekaj pasov in uhančkov, ki na poseben način zaznamujejo Janino ustvarjanje.

»Všeč mi je, če so kreacije znotraj določene znamke konsistentne. **Znamka mora imeti neko rdečo nit**,« je poudarila Jana, ki je še vedno presenečena, a hkrati navdušena nad tem, da se je način zvijanja blaga in oblikovanja lasnih obročev tako dobro prijel med ljudmi. Prvi obroč je ustvarila zase, ko je doma našla staro kovinsko ogrodje in si zamislila, da bi nanj lahko pritrdila zvito blago v različnih barvnih odtenkih, pri katerih pa nima neke rdeče niti. »Všeč so mi vse barve in vsako je možno uporabiti tako, da bo izdelek poseben.« Te misli se drži predvsem takrat, ko se trudi narediti barvo kombinacijo obročka, ki ni značilna za njen stil. Ob tem pa seveda ne pozabi, da je njen krog oboževalcev širok in mora vsak najti nek kos zase.

Kaj pa je bil pravzaprav povod, da se je odločila ravno za obročke, ki smo jih punce zelo rade nosile, ko smo bile še mlajše? »Otepala sem se sponk za lase, obroč pa se mi je zdel super ideja. Zdrsne na glavo in ti bodisi fiksira lase bodisi služi kot modni dodatek.« Končni rezultat ji je bil tako všeč, da ga je ob ostankih blaga takoj slikala in objavila kreacijo na svojem Facebook profilu, ob tem pa ni niti pomislila, da bo iz te nedolžne geste razvila lastno blagovno znamko. »Ta del je bil zame tuj. Prodaja, ves birokratski del posla mi ni bil blizu in v trenutku sem morala urediti polno tehničnih zadev, da imam danes **status samostojnega oblikovalca**,« je priznala Jana, ki prej nikoli ni razmišljala, da bi se podala v te vode. Danes pa lahko njeno linijo unikatnih ročnih umetnosti občudujemo v manjših modnih trgovinicah skoraj po vsej Sloveniji – od Maribora do Šentjerneja in Ajdovščine, kjer je pred kratkim pripravila odprtje prodajne razstave v mali domači trgovini Oliva.

Velik del motivacije je prinesla s seboj iz Portugalske, kjer je bila eno leto na izmenjavi. »Menim, da so Portugalci izjemno sproščeni, temperamentni in kreativni, kar je imelo velik vpliv na vseh področjih mojega ustvarjanja – od dizajna, grafike do ročnega ustvarjanja,« je opisala svoje občutke o izmenjavi. Polno idej in zamisli na področju ročnega ustvarjanja je Jana prinesla nazaj v Slovenijo, ker se je na izmenjavi izobraževala predvsem v grafični in dizajnerski smeri. »Vse izkušnje, doživetja so pomembno vplivala name. To te popolnoma spremeni in motivira. Ko sem prišla domov, sem bila polna idej in sem morala začeti delati v tej smeri,« je povedala Jana.

Čeprav je bila polna idej na področju ročnega oblikovanja, ne smemo pozabiti, da ji je Portugalska dala ogromno paleto znanja tudi na dizajnerskem in grafičnem področju. Slednje je zelo koristno, saj je Jana redno zaposlena v podjetju ZkotZ, ki je pod svoje okrilje vzelo vsem poznano blagovno znamko EQUA. Jana kot **kreativna vodja EQUA** ekipe skrbi za nove dizajne stekleničk in vizualno komunikacijo njihove blagovne znamke. »Motivi na naših prodajnih stekleničkah se morajo ujemati z namenom. Poskrbim za **sveže dizajne, povezane z ekologijo**,« je razložila Jana in navdušeno dodala, da se je zelo dobro in hitro vklopila v skupino. »Ustvariti skušamo čim več novih stvari in se hkrati učimo na projektih, ki se jih lotimo.«

Vse skupaj se sliši izjemno naporno in marsikdo bi pomislil, da ima za takšen način življenja dan enostavno premalo ur. »**Za stvari, ki jih imaš rad in jih rad počneš, se vedno najde čas.** Če se znaš organizirati, je pa še lažje,« se je nasmejano zagovarjala Jana. »Še boljši pa je občutek, če na cesti ali na avtobusu vidiš tujca, ki ima na sebi tvoj izdelek.«

Urša Kunstelj

arhiv Jane Troha

Svet desetih palcev

Ko so pred nekaj leti trg preplavili majhni prenosniki oziroma netbooki, je mobilnost dobila popolnoma nov pomen. Priljubljeni so postali predvsem pri uporabnikih, ki so potrebovali računalnik za osnovne potrebe, kjer koli in kadar koli. Svet mobilne informacijske tehnologije pa se je še dodatno zamajal s prihodom tabličnih računalnikov, ki postajajo vse bolj priljubljeni. Kateri je bolj uporaben? Ali tablice pomenijo konec prenosnih računalnikov ali pa bodo zgolj prinesle ravnovesje v silo?

Netbook je majhen, lahek in razmeroma poceni računalnik, ki vsebuje skorajda vse lastnosti tistih večjih. Pravzaprav je to velik računalnik v malem, saj na njem lahko uporabljamo povsem enako programsko opremo in operacijski sistem, le da vse skupaj deluje bolj počasi. Njegova glavna prednost je vsekakor mobilnost, pohvali pa se lahko tudi z dobrim časom delovanja baterije. Namenjen je predvsem brskanju po spletu, uporabi spletne pošte in osnovnih programov, kot je denimo Microsoft Office. Ker je manj zmogljiv od običajnih prenosnikov, je vsekakor pametno kupiti takšnega, ki omogoča nadgradnjo nekaterih komponent, npr. RAM-a ali diska. A kaj ko je v tehničnih trgovinah izbire iz dneva v dan manj. Ali to pomeni, da se netbooki poslavljajo?

Dell, Lenovo in ostala podjetja so jih **umaknila iz prodaje** že pred nekaj časa, sedaj pa se pokopu pridružuje še Asus, ki je bil s svojo serijo mini prenosnikov, imenovano Eee pc, eden največjih proizvajalcev tovrstne opreme nasploh. Pri slednjem pravijo, da se bodo bolj posvetili svoji novi uspešnici, hibridnemu računalniku z imenom **Transformer**. In ne, ne govorim o robotih, ki se iz traktorja v trenutku prelevijo v vrhunski bojni stroj, ampak o računalnikih, ki se iz tablice prelevijo v pravi prenosnik. Gre za to, da so združili nekaj, kar lahko v celoti upravljaš na dotik ter hkrati s tipkovnico in miško, vendar pa bo ta tehnologija potrebovala še nekaj časa, da osvoji trg, saj so zaenkrat še vseeno bolj popularne in cenovno dostopne **tablice** same. Pa so te uporabne še za kaj drugega kot metanje jeznih ptičev v poredne pujse?

Tablice vsekakor spominjajo na znanstveno fantastiko, saj ob njih dobim občutek, kot da sem na mostu bojne ladje Enterprise, a me marsikdo postavi na realna tla, ko me vpraša, za kaj jo pravzaprav sploh potrebujem. Takoj je treba izpostaviti dejstvo, da **tablica ni nadomestek računalnika**, je zgolj ena stvar več v gikovskem inventarju. Uporabna je predvsem zato, ker jo uporabljamo na podoben princip kot telefon, preprosto je nikoli ne izključimo. Tako so spletna pošta, brskalnik, fotografije in vse ostale igrice ter aplikacije vedno le nekaj dotikov stran. Glavna prednost je absolutno ta, da nam je na voljo kolosalno število **zastonjskih aplikacij** – in to na enem mestu. Najbolje pri vsem tem pa je, da jo lahko nekako vtaknemo v skorajda vsako žensko torbico in jo povrh vsega na koncu še najdemo. Če se ne nameravate odpraviti v lokal pisati prispevka, kot je ta, potem bo tablica zagotovo prišla zelo prav. Dobro nam lahko služi tudi kot neka druga naprava, recimo navigacija ali kot večpredstavnostna naprava. Na razgovoru lahko hitro in na kul način predstavimo svoje reference, medtem ko bi se naš računalnik pri tem morda celo obesil in nas osramotil. Uporabnost je neskončna, treba je le prilagoditi svoje mišljenje.

Ker že obstajajo hibridi med računalnikom in tablico, netbook pa se na žalost počasi poslavlja, je tekma, kaj je bolj uporabno, že nekako odločena. Obstajajo ugibanja, da bodo proizvajalci računalniške opreme morda začeli izdelovati izjemno poceni netbooke oz. majhne računalnike, ki bodo kontrirali tablicam. Prihaja tudi Googlov mali prenosnik, imenovan **Chromebook**, ki ga bo izdelal Samsung. Kakor koli že, počasi bo treba stopiti v korak s časom in si omisliti tablico, ki lahko naskoči še tipkovnico in tako postane pravi računalnik, do takrat bom pa pridno varčeval. Aja, spremljajte Bolho za tablico in netbook, slednjega drugače tako ali tako kmalu ne bo več mogoče kupiti.

& Žiga Žužek

Jajčni sendvič

Jajčni sendvič, ki je v angleško govoreči okolici znan pod številnimi imeni, recimo »egg in a basket« ali »toad in a hole«, je dokaj novo odkritje z moje strani, a od takrat stalnica na jedilniku. Čeprav je proces sprva morda malce zapleten, ga hitro usvojimo in sendvič je, kot bi mignil, na mizi. Gre za jajce, ki je zapečeno v luknji kosa kruha ali toasta. Mogoče se vam sedaj svita, da ste zanj že slišali, pa ne veste, kje – sendvič je bil pripravljen v filmu V kot vroče maščevanje.

Če niste ljubitelji topljenega sira, lahko uporabite navadni sir, vendar pa opozarjam, da sem ob priložnosti, ko v hladilniku ni bilo trikotnikov, ugotovila, da je topljeni sir nujna sestavina sendviča, saj navadni sir pri končnem okusu preprosto ni prepričal.

Sestavine:

- 1 jajce
- 2 kosa toasta
- 1 trikotnik topljenega sira
- mleti česen
- sol
- poper
- origano ali začimbe za pico
- modelček za krofe

Priprava:

- V ponev dodajte kanček olja, postavite na štedilnik in ga dobro segrejte na srednji temperaturi. Medtem v enem kosu toasta z modelčkom za krofe naredite luknjo. Pazite, da ne bo preblizu robu, saj se vam lahko kruh pretrga. Konec sveta ne bo, vendar boste morali biti kasneje, ko v luknjo ubijete jajce, malce bolj pozorni, da se jajce ne odloči zapustiti varnosti kruha.
- Ko se olje dobro segreje, položite v ponev cel kos toasta in izrezani krog. Kos toasta popecite na eni strani, krog na obeh, nato pa jih vzemite iz ponve.
- Sedaj v ponev položite kos toasta z luknjo in spet pazite, da ne pretrgate tanjšega dela kruha. Ko je kos popečen na eni strani, ga obrnite in kapnite kapljico olja v luknjo, zatem pa v luknjo lepo ubijte jajce.
- Ponev pokrijte in pustite peči nekaj minut. Zraven vsake toliko preverite, kako se peče, cilj je namreč, da beljak postane bel in se ne zatrese preveč, če premaknete ponev, rumenjak pa se ne sme popolnoma zapeči, temveč mora ostati tekoč!
- Medtem ko čakate na jajce, razmažite trikotnik topljenega sira na popečeno stran celega kosa toasta.
- Ko je jajce ravno prav pečeno, odstavite ponev in jo odkrijte ter začinite jajce s soljo, poprom, česnom in origanom. Čez to pazljivo položite kos toasta s topljenim sirom, tako da se sir in jajce dotikata. Rumenjak se pri tem koraku praviloma ne razlije, če ste dovolj nežni.
- Sendvič nato pazljivo obrnite in popecite še zadnjo stran toasta. Zraven položite še izrezani krog, da ga pogrejete in dokončno popečete.
- Ko še zadnja stran sendviča porjavi, ga vzemite iz ponve in si ga privoščite. Če je šlo vse po pravilih, se bo ob ugrizih razlil rumenjak, zaradi česar bo sendvič še bolj okusen, proces hranjenja pa še bolj umazan.

- Predlog: s popečenim krogom toasta lahko pomažete rumenjak, ki priteče iz sendviča.

& Urša Bajželj

Jabolčna marmelada s korenčkom

Sestavine:

- 750 g jabolk
- 250 g korenja
- 2 žlički cimeta
- (rjavi) sladkor, med in/ali javorjev sirup po okusu

Recept:

- Kozarce za vlaganje natančno operemo in za najmanj 15 minut potisnemo v pečico, segreto na 80 stopinj.
- Korenje očistimo, narežemo na kolesca in pristavimo na štedilnik s toliko vode, da ga pokrije. Zavremo in skuhamo do mehkega.
- Jabolka olupimo, odstranimo pečke in narežemo na osmine.
- Ko se korenje napol zmehča, dodamo narezana jabolka. Med mešanjem oboje skuhamo do mehkega.
- Zmešamo v gladko zmes s paličnim mešalnikom, potem pa kuhamo, dokler se ne zgosti.
- Zgoščeni masi dodamo sladkor (med, javorjev sirup) po okusu in cimet.
- Marmelado damo v segrete kozarce, ki jih nepredušno zapremo. Zavijemo jih v brisačo ali odejo, v kateri jih počasi ohladimo.

Nasveti:

- Večina kozarcev je odporna proti vročini, kljub temu pa jih pred polnjenjem dodatno zavarujemo, tako da jih postavimo na vlažno kuhinjsko krpo.
- Po navadi za 2 enoti sadja uporabimo 1 enoto sladkorja, a tega je lahko tudi manj, saj je obstojnost marmelade odvisna od časa kuhanja in ne od količine sladkorja, ki jo vsebuje.
- Cimet, jabolka in korenje uvrščamo med varovalna živila, ki so pomembna za zdravje.

Recept smo v praksi preizkusili na KŠK-jevi bio delavnici.

Blaž Šter

Rabljeno, predelano, reciklirano – novo »in«

Slovenci vsako leto uvozimo veliko tekstila in ga ogromno odložimo na odlagališča. Med drugim tudi oblačila, ki so še popolnoma uporabna, le da nam ne predstavljajo več uporabne vrednosti. Ob dejstvu, da en kilogram odvrženih oblačil ustvari 52 kilogramov ogljikovega dioksida in da je tekstilna industrija največji onesnaževalec vode na svetu, se hitro začnemo spraševati, kaj lahko storimo, da bi zajezili nenadzorovano razmetavanje z oblačili.

Enako se sprašujejo tudi v **Društvu za razvoj socialnih programov in socialnega podjetništva** (v nadaljevanju DSP Center), kjer so vzpostavili projekt **Tovarna dela – Tekstil**, sofinanciran iz Evropskega socialnega sklada, v okviru katerega zbirajo, predelujejo in prodajajo rabljeni tekstil in mu tako podaljšujejo življenjsko dobo.

Trgovina Oblačilnica dela

Eden izmed najbolj pomembnih dosežkov projekta je trgovina z reciklirano modo in tekstilnimi izdelki ter modo in tekstilijami iz druge roke, ki temelji na načelih socialnega podjetništva – **Oblačilnica dela**. V njej sta zaposlitev dobila dva iskalca prve zaposlitve, s čimer so zadostili enemu izmed ciljev projekta, v katerem poskušajo zagotoviti zaposlitev iskalcem prve zaposlitve in brezposelnim, starejšim od 50 let.

Kot pravi predsednik društva **Stevan Stavrević**, so se pri izvajanju aktivnosti zbiranja rabljenega tekstila v Ljubljani v društvu DSP Center odločili za bolj oseben način, ki ga izvajajo v stanovanjskih soseskah. »V poštne predale porazdelimo letake in vrečke, na zbiralnem mestu pa naši prostovoljci prevzamejo blago, ki ga prinesejo naši someščani. Redno ga prinašajo tudi v trgovino. Akcije zbiranja izvajamo tudi skupaj z družbeno odgovornimi organizacijami, kjer nam zaposleni v skupne prostore prinesejo vrečke z rabljenimi oblačili«. Zbrani tekstil nato sortirajo in po potrebi očistijo v obratu partnerja **Zadruge Dobrote** v Beogradu ter najboljše kose prodajo v svoji trgovini Oblačilnica dela, preostale pa predelajo v industrijske krpe, kar je prav tako zelo pomemben dosežek projekta.

Projekt spremljajo različni dogodki ozaveščanja javnosti, v oktobru so na primer sodelovali na Študentski areni in v okviru Eko otoka v za to namenjen zbiralnik zbirali oblačila, nato pa pripravili izmenjavo oblačil, ki je potekala po principu pet za pet – prinesi pet kosov oblačil in jih zamenjaj za pet drugih. Poleg tega organizirajo tudi delavnice v Oblačilnici dela, na katerih učijo udeležence, kaj vse lahko naredijo iz starih oblek, kosov neuporabnega tekstila, volne, čevljev itn. Septembra so v sodelovanju s **Centrom starejših Trnovo** pripravili 4 kreativne delavnice, na katerih so oskrbovanke in oskrbovanci doma s pomočjo šivilje popravili in predelali svoje kose oblačil in jih nato na modni reviji »Nazaj v 70-ta leta« predstavili ostalim oskrbovancem doma.

»Na ravni projekta smo zadovoljni z doseženimi rezultati, žal pa ne z ustvarjenimi pogoji za skupno nadaljevanje sodelovanja v prihodnosti,« rezultate projekta komentira Stavrević in dodaja, da imajo za razširitev dejavnosti v Sloveniji velik interes in se pogovarjajo, da bi tudi v drugih večjih mestih odprli nove Oblačilnice dela, ki bi funkcionirale po podobnem modelu.

Kot še pravi Stavrević: »Tudi sami smo zasledili, da se je v Sloveniji v zadnjem času odprlo nekaj novih trgovin z rabljenimi oblačili, kar je seveda zelo spodbudno. Žal večinoma uvažajo blago iz tujine in ga potem kot klasični trgovci prodajajo naprej«.

Moje Tvoje

Blago iz tujine uvažata tudi **Pija Kapitanovič** in **Žiga Beton**, ki pa zagotovo nista klasična trgovca blaga. Mlada Kranjčana sta sredi septembra po mesecu napornega dela in zbiranja rabljenih oblačil po Evropi in tudi doma na Mestnem trgu v Ljubljani odprla trgovino z blagom iz druge roke Moje Tvoje.

To ni zgolj običajna trgovina, pač pa trgovina, ki združuje tako sodobna »second hand« oblačila (oblačila iz druge roke) kot second hand vintage oblačila, temu pa kreativna ustanovitelja trgovine dodajata še unikatne kose oblačil **BIT** (Barbare Hribernik in Barbare Dermota) in unikaten nakit različnih oblikovalk. Poleg tega je trgovina hkrati tudi galerija, kjer so naprodaj slikarska in fotografska dela mladih slovenskih umetnikov in oblikovalcev. »Gre za tako imenovano sožitje, ko umetnik razstavlja brezplačno, najin prostor pa je zato brezplačno živ,« zadovoljno povesta ustanovitelja trgovine.

Pija in Žiga v svoji trgovini Moje Tvoje

V njuni trgovini so vsa oblačila cela, brezhibno čista in v zelo dobrem stanju. »V tujini in tudi nekje pri nas rabljenih oblačil trgovci ne pregledujejo in ne operejo oziroma ne morejo zagotoviti, da so oprana. To se pri nama ne more zgoditi,« se pošali Pija, »je Žiga prevelik perfekcionist. Pri nama je vse oprano – s Persilom (smeh)«. Oblačila, ki ne izpolnjujejo visokih standardov, ki jih imata, pa podarita.

> *»Zakaj bi na primer morala neka svilena srajčka iz osemdesetih, ki se jo je lastnik naveličal, je pa še vedno v odličnem stanju, končati na smetišču, ko pa lahko najde novega ponosnega lastnika, na primer na drugem koncu sveta?«*

Prednost njune trgovine je zagotovo tudi cenovna ugodnost in individualnost vsakega posameznega kosa.

In prav želja po individualnem slogu oblačenja je eden od razlogov, zakaj sta se odločila odpreti tovrstno trgovino: »Preprosto moteče je, ko na ulici srečuješ ljudi, ki nosijo enako jakno, pulover ali obleko kot ti. Včasih, ko sva gledala ljudi na ulici, sva imela občutek, kot da so kloni drug drugega,« sta ogorčena in ob tem prepričana, da je z nakupovanjem v second hand trgovinah skoraj nemogoče, da bi še kdo imel enak kos oblačila v enako dobrem stanju kot ti.

Sicer pa Pija in Žiga z ustanovitvijo trgovine želita prispevati k recikliranju stvari, saj se zavedata, da oblačila v Sloveniji v veliki meri končajo na deponijah in postajajo vsako leto dražja. **»Mednarodne korporacije kot so H&M, Inditex (Zara, Berschka ...) sicer modna oblačila na trgu ponujajo po relativno ugodnih cenah, a na račun izkoriščanja delovne sile in okolja«**. Tako sta mnenja, da se ljudje vse bolj zavedajo, da lahko s svojim obnašanjem na trgu pripomorejo k temu, da se nepravična trgovina konča. »Od tod upanje za uspeh najine trgovine,« sta optimistična.

Ljubljana je bila njuna ena in edina izbira, saj druga mesta v Sloveniji, kot pravita, za kaj takega na žalost še niso zrela. »Ljudje imajo predsodek do rabljenega blaga, v smislu, da je to samo za revne. To je posledica potrošniške ideologije, s katero smo bili toliko časa (in smo še vedno obkroženi) ter gonje za materialnimi stvarmi.« Zavedata se, da moramo trošiti, saj le tako lahko zagotovimo, da gospodarstvo ustvarja delovna mesta. A pomembno je, sta prepričana, da znamo presoditi med ceno, kakovostjo in uporabnostjo oziroma nujnostjo izdelka. »Zakaj bi na primer morala neka svilena srajčka iz osemdesetih, ki se jo je lastnik naveličal, je pa še vedno v odličnem stanju, končati na smetišču, ko pa lahko najde novega ponosnega lastnika, na primer na drugem koncu sveta?«

Ideja o ustanovitvi trgovine je v njunih glavah tlela že dlje časa, ob vse večjem pojavu second hand trgovin pa sta se jo odločila uresničiti: »Od ideje do realizacije je minil en mesec. Ta mesec je bilo eno samo garanje. Največja težava je bil kapital. Banka preprosto ni odobrila posojila, kljub temu, da imava določene stalne prilive iz drugih virov.« A s trudom in prizadevnostjo sta uspela rešiti tudi to težavo.

V Ljubljani svoja vrata odpirajo tudi druge trgovine z robo iz druge roke. Med njimi je **Gvant**, trgovina z vintage in second hand oblačili, kjer prodajajo znane blagovne znamke (Boss, Mexx, Diesel, Tommy Hilfiger, Levi's …) in raznovrstne, tako sodobne kot vintage modne sloge, kot svojo kolekcijo opisujejo na svoji spletni strani. Prav tako kot vsi prej omenjeni tudi oni želijo v Sloveniji dvigniti zavest kupcev in jih v skrbi za okolje pozvati k uporabi in predelavi oblačil iz druge roke. Podobne produkte ponujajo tudi v trgovini **Divas Vintage**, kjer ponujajo pestro izbiro »z ljubeznijo izbranih vintage in second hand oblačil«, na isti princip delujeta tudi **Galerija Vintage** in trgovina **Second Chance**.

Na tržišču se tako pojavlja vedno več trgovin z blagom iz druge roke, vedno pogosteje se organizirajo vintage vikendi, izmenjevalnice oblačil in vedno pogostejše zasledimo kaj o zbiranju starih oblačil, kar nas približuje tujini, kjer so tovrstni dogodki ponekod že stalna praksa.

Maja Šter

Tovarna dela in Uroš Hočevar

Pero Lovšin – Za spremembo

Pero Lovšin je nazaj! In to s kakšnim albumom! Kdo ga ne bi poznal? Najprej je provociral s Pankrti, se nato spustil v bolj rockerske vode s Sokoli in kasneje z Vitezi obložene mize, vmes pa popeljal svoje učence, zasedbo Big Foot Mama, do vrha slovenskega rokenrola. Še nedolgo nazaj so bili njegovi komadi polni tropskih ritmov, a tokrat je drugače. Pero, legenda slovenskega punka in rocka, je nedolgo nazaj izdal svojo najnovejšo ploščo, kjer še vedno sodeluje s svojo spremljevalno skupino Španski borci. Album ima naslov Za spremembo in z njim Pero poziva – seveda, k spremembi.

Ob izidu plošče so pri založbi zapisali: *"Z novim albumom vleče vzporednice med časom, ko si je celotna Jugoslavija 'brila bradu i brkove, da liči na Pankrte', in časom, ki ga živimo danes, v katerem smo dopustili, da 'se tako totalno jebe ena država, kjer je bila demokracija rojena'. V obeh obdobjih je bilo veliko 'dost mamo' trenutkov v glavah ljudi, to se, pravi Pero, 'čuti v ljudeh'."* Po Rdečem albumu (Pankrti) je tako Za spremembo najbolj družbeno naravnan album.

Z albumom se Pero Lovšin glasbeno vrača v čase Sokolov, saj je s Španskimi borci spet našel tiste trše ritme, močne kitarske rife in udarne refrene, ki so krasili komade, ki jih je pel pri Pankrtih in Sokolih. Takoj se prav ritmom Sokolov približa z začetno Še en krog, sledi pa naslovna, udarna in izjemno motivacijska Za spremembo. Sledi komad v hrvaščini Ljubav na granici (ki ga je, mimogrede, na predstavitvenem koncertu posvetil Branku Črnecu – Tusti, nedavno preminulemu pevcu skupine KUD Idijoti). Perotov dobri stari rokenrol se nadaljuje v komadih Nisem proti ter Sreča in mir.

Kitarski rifi spremljajo tudi komad Popoln tujec, nato si vseeno privošči malo karibskih in mirnejših ritmov v komadih Tko zlo boli, Divji med in Tihožitje. Sledi še komad Čarovnija, posvečen prezgodaj umrlemu smučarskemu šampionu Roku Petroviču.

Torej, Pero je nazaj. Aja, mimogrede, naslov albuma nima prav nobene veze z sloganom predsedniškega kandidata Milana Zvera. Še sreča, da je bil album izdan prej.

Luka Stare

Časovna zanka (Looper)

Režiser Rian Johnson je prvič opozoril nase leta 2005 s prvencem Zidak (Brick), polnim film noir pridiha, nadaljeval z zabavnima Brata Bloom (The Brothers Bloom) ter dodal češnjo na vrh dosedanjega rezimeja s Časovno zanko, ki je tudi že njegovo tretje sodelovanje z glavnim igralcem Josephom Gordonom-Levittom.

Zgodba nas popelje v leto 2044, kjer spoznamo Joeja (Gordon-Levitt), ki je eden izmed »looperjev«, poklicnih morilcev, ki jih vodi mafijski šef iz prihodnosti Abe (Jeff Daniels). Žrtve časovnih morilcev prihajajo iz prihodnosti, natančneje iz leta 2074. Ker naj bi bilo nemogoče skriti truplo, je za šefe najlažje, da to diskretno uredijo v preteklosti. Morilci za delo prejmejo plačilo in udobno živijo, vendar Joe nekega dne odkrije, da je moški, ki ga mora ubiti, pravzaprav on sam. Starejša verzija Joeja (Bruce Willis), poslana v preteklost, pomeni, da želijo šefi zaključiti sodelovanje z morilcem, tako rekoč, zaključiti zanko. Kot si lahko predstavljate, se vse skupaj strašansko zaplete, kasneje še malce bolj ovije v misterioznost in na koncu presenetljivo zaključi.

Poleg zanimive ideje, odlične zmesi futurizma, znanstvene fantastike in akcije z nekaj komičnimi trenutki film odlikuje tudi dobra zasedba z Gordonom-Levittom, ki naokoli hodi s protetično spremenjenimi obraznimi potezami, da je bolj podoben Joeju iz prihodnosti, in Willisom, za katerega je to že tretji film, v katerem potuje skozi čas (12 opic in Otrok), ter Emily Blunt, Jeffom Danielsom in Paulom Danom.

Film je definitivno vreden ogleda, še posebej pa boste uživali v njem, če v naprej ne boste vedeli kaj več o zgodbi, kot je bilo razkrito tu. Rian Johnson vas bo s Časovno zanko popeljal na množici dostopen koncept potovanja skozi čas in vam poleg akcijsko nabitih prizorov ponudil tudi nekaj za razmislek.

Urša Bajželj

TV-serija: Uredništvo (The Newsroom)

»Amerika ni več najboljša država na svetu,« je pogumna izjava za serijo ameriške produkcije. Tu ni govora o kakšni deželi tretjega sveta, ampak o velesili, ki jo želi zavzeti sleherni terorist ali vesoljec v vsakem večjem filmu.

Če nas v prvih nekaj minutah prijetno preseneti vsa kritičnost do Združenih držav Amerike, vlak povprečnosti kmalu zavije na ustaljene tirnice. V ospredje se postavi ljubezenski tenis med najbolj gledanim TV-voditeljem novic na kabelski televiziji Willom McAvoyjem in njegovo staro ljubeznijo McKenzie McHale. Poleg tenis igrišča je postavljen še boksarski ring, kjer se za srce razstresene Maggie mlatita mlad in nadebuden Jim Harper ter njen trenutni fant Don. Iz pisarne s kozarcem viskija v roki vodi šef novičarskega oddelka Charlie Skinner.

Že velikokrat videno iskrenje med osebami se sliši prežvečeno. Pozabili pa smo na ključen element te sestavljanke, oče TV-serije je namreč legendarni Aaron Sorkin, znan kot scenarist kultne serije Zahodno krilo. V celotni sezoni je imel zraven prste pri vseh desetih delih. To se pokaže, ko nam v ključnih trenutkih v kombinaciji z zvočno podlago ter odličnimi igralci in močnimi dialogi naraste srčni utrip in z nohti med zobmi pričakujemo, kako se bo odvila zgodba. Seveda pa tudi dobri dialogi niso gledljivi, če ne bi bilo zraven odličnih igralcev. V glavni vlogi se posebej spretno znajde predvsem Jeff Daniels (Butec in butec).

V prvi sezoni Uredništva poročajo o odmevnih dogodkih za ameriške prebivalce, kot so razlitje nafte v Mehiškem zalivu, ameriško gibanje Tea Party, streljanje na Gabrielle Giffords in uboj Osame bin Ladna.

Širom sveta je serija Uredništvo dobila zelo mešane odzive. Obetavna kritičnost do lastne države kmalu zbledi pod težo ukvarjanja s problemi karakterjev v zgodbi, a kljub temu je to še vedno prvovrstna drama z nemalo dih jemajočih trenutkov.

Christian Pavuna

Knjiga: Petra Soukupová – Morje

Prvenec mlade češke pisateljice Petre Soukupove, ki je navdušil kritike in si prislužil prestižno češko literarno nagrado Jiří Orten za avtorje, mlajše od 30 let, prihaja k nam v prevodu Anjuše Belehar.

Morje je zgodba o vzponu in nesrečnem padcu ljubezenske in kasneje zakonske zveze, o čustveni oddaljenosti staršev in otrok, ki se sporazumevajo otopelo in površinsko, ker ne zmorejo ali nočejo vzpostaviti pristnejšega in bolj osebnega stika. Predstavlja antipod srečnim princeskastim koncem in nakazuje, da je življenje splet medsebojnih odnosov, kjer sta sreča in minljivi stanji, ki se izmenjujeta vse do ponavadi nesrečne in osamljene smrti.

Osrednja zgodba se vrti okrog družinskega izleta na morje, ki se ga udeleži Peter s svojimi štirimi hčerkami iz dveh zakonov, medtem ko sta bivša in sedanja žena ostali doma. Dekleta, ki so si karakterno na povsem nasprotnih bregovih, med njimi pa obstaja tudi precejšnja starostna razlika, predvsem veliko razmišljajo o tem, kaj bi moralo biti storjeno, da zapolnijo vrzel medsebojne odtujenosti, vendar za to naredijo bore malo. Kljub idiličnemu počitniškemu okolju je v zraku čutiti nelagodje in željo, da bi bila vsaka rada nekje drugje, kakršna koli interakcija pa ostaja potopljena v morju banalnih gest in površinskih pogovorov.

V romanu ni prostora za sentimentalne klasične pripovedi o večno nesrečnih junakih, saj pretirano razčustvovanost avtorica preseka s samosvojim jedrnatim slogom pisanja. O bolj ali manj nesrečnih življenjih disfunkcionalne družine piše z distanco in bralcu pušča veliko prostora pri lastni interpretaciji. Odsotnost obilice opisovanja čustveno pomembnih dogodkov, ki so strnjeni v dokaj objektiven opis, sproža hiter tok zgodbe, saj se nam na dobrih dvestotih straneh razkrijejo zgodbe dveh generacij navidez povprečne razširjene praške družine, ki se spopada z nezmožnostjo normalne medsebojne komunikacije. Ravno zaradi hitrega razvoja dogodkov je roman potencialni kandidat za prebran-na-en-mah.

Petra Ajdovec

ČETRTKANJE KluBar

29.november - VEČER V GORSKI KOČI

Deejay Time Dj SVIZEC Turbo show

Žur z domačo glasbo, kot bi bili nad 2000 metri: ni grehov in vse ostane med nami!
»2nd floor«: Uradna otvoritev zunanje terasa koče s posebno ponudbo!

6.december - XXX

DJ Tomy D'King

Obišče nas sv. Miklavž in zelo pohotne parkljevke.
Vsi bomo v dilemi: ali nebesa ali pekel?!?

20.december - ŠTUDENT PODARI MI

DJ Josh (rezident KMŠ Ljubljana) in ŠUNDR band

Tradicionalna dobrodelna zabava, na kateri zbiramo igračke za bolne otroke v Pediatrični kliniki.

SUDOKU

		6	4	8	1	5		
					6	8		
	7	3				6		
5		7		4		1		
		4	1	2	3			9
		1		7		4	6	8
			5		7			
7			8		4			
	6		3	1			7	

1								3
			7			1		
		7	8					2
				6	3	4	5	
	4		5			6	3	1
5		3		7	4			9
		6				7	8	5
		5	6	8		2		
4				5	9			6

Idealni hišni ljubljenček

Novembrsko popoldne. Zunaj je deževno in temačno. V debelih nogavicah in termovelurju nelaskavega kroja se stiskaš ob radiator in izmenično osvežuješ svoj Facebook, Twitter in Pinterest. Depresivne notranjepolitične novice in še bolj depresivne oznanitve svežih ljubezenskih zvez temnijo tvoj um. Želiš si nekoga, ki bi razsvetlil tvojo osamljeno bridkost. Reši Zapikov test in razblini svojo nezavidljivo družabno življenje s personalizirano izbiro idealnega hišnega ljubljenčka!

1. **Kaj sovražiš na svojih prijateljih?**
   A) Ne uporabljajo dvojine in rodilnika.
   B) Bele nogavice!
   C) A štejejo junaki računalniških igric?
   D) Vsi so razvajene ljubljanske srajce.

2. **Kaj ceniš na ljudeh?**
   A) Delovne roke, ajga!
   B) Torbico Marjete Grošelj.
   C) Tišino.
   D) Prijazno besedo.

3. **Kako bi izgledal tvoj idealni vikend?**
   A) Šoping in sprehod po centru Ljubljane.
   B) Premetavanje sena ob prepevanju ljudskih pesmi.
   C) Druženje s prijatelji.
   D) Maraton prve sezone Big Bang Theory.

4. **Kje bi najraje živel/a?**
   A) V Sibiriji.
   B) OMG, je to sploh vprašanje? New York, seveda!
   C) Na srednje veliki domačiji nekje na Dolenjskem.
   D) V veliki družinski hiši.

5. **Tvoj življenjski moto:**
   A) Diamanti so dekletovi najboljši prijatelji.
   B) Kakšen moto; samo, da je zdrava kmečka pamet!
   C) Lepa beseda lepo mesto najde.
   D) Screw you guys, I'm going home.

Rezultati:

0–4 točk: Činčila
Si samotar. Ne po svoji izbiri. Si dolgočasna osebnost brez empatičnih sposobnosti. Tvoj družabni kvocient se giblje globoko pod povprečjem in celo s svojo mamo komuniciraš izključno preko oglasne deske v kuhinji. V dobro evolucije bi ti uredništvo Zapika priporočalo, da se živali izogibaš v velikem loku. Ker test obljublja konkreten odgovor, ti tako neprepričljivo predlagamo činčilo oziroma kakšno drugo živalsko vrsto, katere izumrtje ne bo pretirano spremenilo življenja na Zemlji. Alternativno lahko poskusiš s tamagočijem.

5–9 točk: Pudelj
Si hip, si šik, si in! Noben prijatelj ni kos tvojemu modnemu jazu, enako pa ne moremo trditi za ultimativno modnega hišnega ljubljenčka – pudlja. Enako ljubko izgleda v modri in rožnati, njegova iz torbice simpatično kukajoča glava bo osvežila vsak outfit, njegove temne oči pa te bodo enako ljubeče opazovale tudi, ko boš presegel/a limit na kreditni kartici. Najbolj simpatičen modni dodatek in najbolj potrpežljiva družba na nakupovalnih plenilskih pohodih.

10–14: Hlevska živina
Sovražiš, ko te namesto ptic zbudi motor, ko namesto jutra srečaš meglo in ko vsi ljudje hitijo z obrazi, obrnjenimi v tla. Ker z nabijanjem Nece Falk v študentskem domu skrajno frustriraš vrstnike, ti priporočamo, da se odseliš na deželo in si omisliš – hlevsko živino. Dela na svežem zraku ne bo nikoli zmanjkalo, poleg prijazne družbe pa hlevska živina obljublja najvišji tolerančni prag za tvoj ekscentrični glasbeni okus. Juhej!

15–20: Papagaj
Prepričan/a si, da so prijazni osebni odnosi največja človeška vrednota, pogovor pa ključ do boljšega življenja. V praksi to pomeni, da se te ljudje izogibajo kot glasbe Justina Bieberja, saj veljaš za skrajno nadležno osebo, ki ne zna zapreti ust. Če ne dobiš službe na Radiu 1, si lahko raje omisliš papagaja. Prijazno bo poslušal tvoje blebetanje in ti odgovarjal z vnaprej naučenimi (in slovnično pravilnimi!) replikami in ponavljanjem tvojih modrosti. Debata še nikoli ni bila boljša!

Kriterij:

1.) A – 4, B – 1, C – 0, D – 2; **2.)** A – 2, B – 1, C- 0, D – 4; **3.)** A- 1, B – 2, C – 4, D – 0, **4.)** A – 0, B – 1, C – 2, D – 4; **5.)** A – 1, B – 2, C – 4, D – 0

Robek, Wikimedia

Nagradna križanka

Geslo oktobrske križanke je bilo **TEHNOLOŠKI VEČERI**. Manca Mirt si je s pravilno rešitvijo priskrbela glavno nagrado, in sicer USB-ključek Kluba študentov Kranj ter KŠK-jevo majico, tolažilna KŠK paketa, KŠK-jevi majčki, pa sta tokrat dobila Samo Zupančič in Andreja Toporiš. Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti. Rešitve novembrske križanke nam pošljite do **1. decembra** na zapik@ksk.si ali preko spletnega obrazca na www.zapik.si/zapik/resitev-krizanke-in-kviza.

					SESTAVILA MATEJA	VZPO-REDNICA	SAMO-VEZNICA, OVRATNICA	ZAPIK	SLOVENSKI PISATELJ DOMINIK	OTOK V JADRAN-SKEM MORJU	ANDREJ TORKAR	NAUK O GIBANJU IN SILAH	ČLAN AKADEMIJE
					PETER KOS			SPAČENA PRIKAZEN / OKUSNA MORSKA RIBA					
					NASLADILO, PRIJETNO DRAŽILO								
					MORSKI RAK BREZ KLEŠČ						NOVAK ANDREJ / REKA V RUSIJI		
					MENIČNO JAMSTVO / PRIPRAVA ZA LOV RIB					NEKDANJA DOLŽINSKA MERA (20 CM)			
										PLES. FIGURA PRI ČETVORKI / MESTO V SLOVENIJI			
ZAPIK	ANGLEŠKA PLOŠČINSKA MERA	STRO-KOVNJAK V MATEMATIKI	ČEVLJARSKA NIT / BARTOLOV ROMAN						KRUŠNI OČE / VOZNIK KOMBAJNA				
VRSTA VIŠNJE								PREPROSTA SKICA, RISBA / SEVER ANTON					
BLATNA MLAKUŽA V GOZDU							MRAK (KNJIŽ.) / KOS BLAGA ZA ZAŠČITO PRI HRANJENJU						
NAD-STROPJE						OTOČJE V POLINEZIJI / EVGEN CANKAR						SREDIŠČE CERKLJAN-SKEGA	BIBLIJSKO IME ZA PALESTINO
IGRA S KAR-TAMI, TUDI NEODLOČEN IZID					ELEMENT (OKRAJŠAVA) / OTROŠKA ZABAVA			2. IN ZADNJA ČRKA ABC / HAZARDNA IGRA (FR.)			CIRIL KOSMAČ / 8. ČRKA ABECEDE		
ZAPIK	STRELIVO / NEBESNI SVOD									GRŠKA MATI ZEMLJE / REKA V ŠVICI			
NATEGNITEV						ŽENSKO IME (NEJKA) / KRILO RIM. KONJENICE					18. IN 15. ČRKA ABC / KOROŠKI PLES		
LATINSKI VEZNIK			6. IN 15. ČRKA ABECEDE	MATEMATIČAR-KA (EKSPR.) / NINA OSENAR									
PRIREDITEV, KI JE VSAKO DRUGO LETO								PRIZORIŠČE V CIRKUSU					
ODPRTINA V STENI					ANTON KOŠIR			UMETNA SVILA NA CELULOZNI OSNOVI					

Oven

November definitivno ni vaš mesec. Koli v šoli se kar kopičijo, starši so vam ukinili žepnino, zaradi recesije si ne morete privoščiti bele kave in cigareta med odmorom ... A to še ni vse! Tudi v ljubezni ste čisto na tleh. Partner vas je prevaral in zavrgel kot stare gate. Prav vam je, kaj pa vtikate nos tja, kamor ne bi bilo treba.

Bik

Zaradi premikov lune v afriškem pelikanu boste ta mesec izredno občutljivi. Nenehno boste smrkali, jokali in obžalovali svojo usodo. Partnerju vaše otročje obnašanje ne bo prav nič všeč. Okoli 20. v mesecu mu bo celotna situacija začela tako presedati, da bo odšel v bližnjo vaško beznico in mrtvo nažgan obležal pod šankom.

Dvojčka

Spoštovani dvojčki! Če so še včeraj zvezde napovedovale katastrofo na ljubezenskem področju, je manjši potres na jugu Gane danes pokazal drugačno sliko. Ta mesec boste kar žareli. S partnerjem se bosta nastavljala še zadnjim sončnim žarkom, petke zvečer bosta preživela v kinu, vikende pa med rjuhami. Vroče bo!

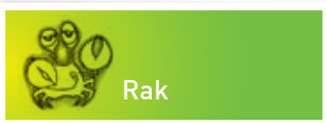

Rak

Felixov skok iz vesolja vam je tako premešal štrene, da po svetu hodite zelo raztreseni. V šoli škriplje, odnosi s prijatelji so precej na nuli, s starši se itak ne pogovarjate, partnerja pa tako ali tako še niste imeli. Kdo pa bi vas hotel, ko pa ste tako zanemarjeni. Obiščite frizerja, populite si obrvi, pobarvajte narastek in si privoščite noro avanturo.

Lev

Amorjeva puščica vas je zadela naravnost v srce. Kljub dežju, snegu in polni luni slišite travo rasti. Šolo ste obesili na klin, saj nikakor nočete zamuditi romantičnih trenutkov s partnerjem. Osladno držanje za rokice in glasno izmenjavanje sline gre marsikomu v nos, a svet je pač poln nevoščljivosti. Pazite nase in ostanite zaljubljeni.

Devica

Pa smo spet tam, kjer ni muh! Hormoni so vam popolnoma podivjali, ustaviti jih ne more niti rdeča luč na semaforju. Če se boste še naprej igrali z ognjem, se boste močno opekli. Boljši polovici bo vaše frfotajoče obnašanje dvignilo pokrovko, zato bo za vami poslala agenta FBI. Tudi ta se bo ujel v vašo mrežo, tako da vas čaka strastnih 15 minut v zatemnjenem skladišču.

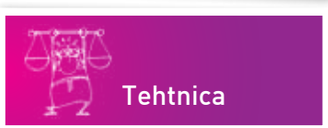

Tehtnica

Še vedno tehtate, ali ste se pravilno odločili. Vaš sedanji partner je pač znak trenutne slabosti. Ne bodite tako prestrašeni, saj strah še za v čevelj ni dober. Kjer je dim, je ponavadi tudi ogenj. Tlelo bo, zagorelo pa bo šele spomladi, ko bodo na plan pokukali prvi zvončki. Več sreče vam želimo prihodnje leto.

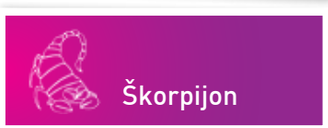

Škorpijon

Zavedajte se, da imate tudi vi strupen repek, s katerim lahko močno pičite. Nikar se ne slinite za nedostopnim šefom, saj ste nekoliko utrujeni od preteklih avantur. Na metli poletite v neznano, a pazite, da ne trčite v drevo. Ste že slišali, da je pridelke treba najprej posejati, šele nato pa požeti? Bogata žetev vas čaka v začetku decembra.

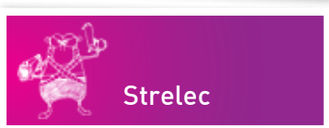

Strelec

Čas je, da prenehate s preglasnim klobasanjem v sanjah. Vaši globokoumni monologi gredo na živce celo pajkom v kotu vaše vedno nepospravljene sobe. Metuljčki v trebuhu vas bodo tresli okoli 25. novembra. Ker sodite med alfa samca oz. prelestno alfa samičko, spustite sidro in v december stopite kar najbolj zaljubljeni. Če bo veza trajala več kot dva dni, boste naslednjič dali za rundo.

Kozorog

Če ste bili do sedaj zaljubljeni do ušes, vas bo to slej ko prej minilo. Amorček bo svoje puščice streljal mimo vas. Ne trudite se jih ujeti, saj verjetno veste, da vas partner vse težje posluša, vaši prihodnji dnevi pa so itak izgubljeni. Obiščite bližnji samostan, zmolite rožni venec, po kolenih pojdite okoli oltarja in prosite tistega nad nami, naj vam da še eno priložnost.

Vodnar

Temperature so vse prej kot prijetne, sneg je pobelil vašo zakotno vasico, a kljub vsemu v vas še vedno igra pomlad sreče. Zvezde v ljubezni crkujejo od smeha, saj so tarot karte pri teti Agati pokazale, da vas je partner prevaral

na šolskem stranišču. Spreglejte, kot je to storila Esmeralda, mogoče boste le zagledali pravo košutko z dvignjenim repkom. Sledite ji, mogoče vas povabi v svoj brlog.

Ribi

Drstenje v zamrznjenem ribniku se redkokdaj obnese. Plavajte vzporedno s tokom, kdaj pa kdaj pokukajte iz vode in pomežiknite sosedovemu hlapcu Jerneju ali dekli Brunhildi. Ker ste že včeraj izgubili jutrišnji dan, nikar ne iščite idealnega partnerja. Raje pobrskajte po žepih na levi plavuti, mogoče se vaša sreča skriva prav tam.

Agata
Petar Stojanović

Koncertni napovednik

Kreator, Morbid Angel, Nile, Fueled By Fire
21. 11. 2012, Ljubljana / Cvetličarna, 29 €

Jan Garbarek Group Ft. Trilok Gurtu
21. 11. 2012, Ljubljana / Kino Šiška, 32 €

Manouche
23. 11. 2012, Ljubljana / Cvetličarna, 12 €

2. Blues Harp Fest
24. 11. 2012, Ljubljana / Cvetličarna

Chatte Noire, Werefox
23. 11. 2012, Škofja Loka / Ostriga, 5 €

Nemir in Kranjski Mixtape
24. 11. 2012, Ljubljana / Trainstation squat, 3 €

Dead Dildo Drome, Inmate, Armaroth, Scharbock
24. 11. 2012, Škofja Loka / Ostriga, 5 €

Mark Lanegan Band, Creature With The Atom Brain, N.D.R
25. 11. 2012, Ljubljana / Kino Šiška, 22 €

Nouvelle Vague
28. 11. 2012, Ljubljana / Kino Šiška, 27 €

Jazz je kul bend
29. 11. 2012, Škofja Loka / Ostriga, vstop prost

Devin Townsend, Fear Factory
30. 11. 2012, Ljubljana / Kino Šiška, 25 €

Beatmyth vs N toko in Ewok
30. 11. 2012, Kranj / Trainstation squat, 4 €

S.A.R.S.
1. 12. 2012, Kranj / Trainstation squat

Micachu & The Shapes
2. 12. 2012, Ljubljana / Kino Šiška, 14 €

Mi2
5. 12. 2012, Ljubljana / Cvetličarna, 12 €

Demolition Group
8. 12. 2012, Škofja Loka / Loški Pub

Manouche
8. 12. 2012, Kranj / KluBar, 5 € v predprodaji, 6 € na dan dogodka

Motörhead
10. 12. 2012, Ljubljana / Hala Tivoli, od 39 €

The Tiger Lillies
12. 12. 2012, Ljubljana / Kino Šiška, 20 €

Bajaga i Instruktori
20. 12. 2012, Ljubljana / Hala Tivoli, 20 €

Magnifico
25. 12. 2012, Ljubljana / Cvetličarna, 15 €

FOTOGALERIJA

O oto žan; P primož pičulin; H miha horvat; Ž žiga žužek; B blaž šter; K žan kuralt; G grega valančič

P Glasbeni tematski večeri: Hell & vin'

Ž Začetni tečaj francoščine

P Niet v KluBaru

G Hokej liga Ebel – Telemach Olimpija vs Sapa Fehervar AV 19

K Na KŠK-jevi krvodajalski akciji

B Bio delavnica: jabolčna marmelada s korenčkom

Ž O pivu na literarnem večeru z Borivojem Repetom

H Ustvarjalne delavnice: izrezovanje buč

O Potopisni večer: Indija

Razpis za pomoč študentskim družinam

MLADE MAMICE

Rok: 29. november 2012

WWW.KSK.SI/MM

KLUB ŠTUDENTOV KRANJ

ŠKIS
Zveza študentskih klubov Slovenije

ŠTUDENTSKA ORGANIZACIJA SLOVENIJE